

NCE

Nota de Conjuntura
Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn Informe trimestral

Número 87
Octubre de 2015

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Economia
i Coneixement**

Nota de Conjuntura Econòmica

Anàlisi de l'evolució de l'economia catalana i el seu entorn

Número 87. Octubre de 2015

ISSN: 2013-3480

© **Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Coneixement**

Aquesta obra està subjecta a una llicència Creative Commons del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Edició

Direcció General de Política i Promoció Econòmica

Rambla de Catalunya, 19-21

08007 Barcelona

<http://economia.gencat.cat>

Maquetació

Helena Casanovas Mora

Redacció

Direcció General de Política i Promoció Econòmica,
amb la col·laboració de la Direcció General de Política
Financera, Assegurances i Tresor, i de la Direcció General
d'Anàlisi i Seguiment de les Finances Públiques

Data de tancament: 30 d'octubre de 2015

Disseny gràfic

Enric Jardí

Índex de continguts

Els trets més destacats	4
1. L'entorn de l'economia catalana	5
2. El producte interior brut	13
3. El comerç exterior	21
4. El mercat de treball	26
5. L'evolució dels preus i dels salaris	34
5.1. L'evolució dels preus	34
5.2. L'evolució dels costos laborals i dels salaris	40
6. El sector financer	44
6.1. Les entitats de dipòsit	44
6.2. El mercat de valors	49
7. El sector públic	54
8. Recull d'indicadors	63
Requadre. 1. L'estructura salarial de l'economia catalana	67
Requadre. 2. La renda familiar disponible bruta a les comarques catalanes	72

Els trets més destacats

- Les perspectives de l'economia i del comerç mundial es revisen a la baixa arran de la desacceleració de les economies emergents.
- EL tercer trimestre del 2015 el PIB de l'economia catalana augmenta un 0,8 % intertrimestral, de manera que la variació interanual s'enfila fins a un 3,6 %, amb creixements a l'alça en la indústria, la construcció i els serveis.
- Les exportacions de béns creixen un 6,3 % fins a l'agost, i les importacions, un 5,8 %. El nombre de turistes estrangers augmenta un 3,2 % fins al setembre, i la seva despesa, un 2,4 %.
- El nombre de persones afiliades a la Seguretat Social el setembre del 2015 és un 3,4 % superior al nombre que es va registrar el setembre de l'any passat. El tercer trimestre del 2015 la taxa d'atur baixa fins al 17,5 %.
- El setembre del 2015 la inflació es situa en cotes negatives tant a Catalunya com a Espanya i a la zona euro (-0,5 %, -0,9 % i -0,1%, respectivament).
- Després de retrocedir durant tres anys consecutius, els costos laborals comencen a augmentar (un 0,8 % el segon trimestre). S'activa la negociació col·lectiva i les tarifes salarials augmenten un 0,87 % fins al setembre.
- Es recupera el crèdit financer concedit a les llars i a les empreses. No obstant això, l'estoc de crèdit es manté a la baixa (a Catalunya cau un 6 % a finals de juny), perquè les amortitzacions realitzades són superiors al flux de crèdit nou.
- L'octubre del 2015 les borses recuperen els valors positius, després de les pèrdues de l'estiu, provocades per la incertesa originada a la Xina. L'IBEX 35 acumula uns guanys del 0,8 % des de principis d'any.
- La recaptació tributària de la Generalitat augmenta un 16,9 % durant els nou primers mesos de l'any, i la que fa l'Agència Estatal d'Administració Tributària a Catalunya, un 3 %.

1.

L'entorn de l'economia catalana

Es preveu un creixement mundial d'un 3,1 % el 2015, el més baix des de 2009, per la desacceleració en les economies emergents i a Xina

Els darrers mesos la volatilitat financera a les economies emergents ha incidit negativament sobre l'evolució de l'economia mundial. Després de les fortes caigudes a la borsa xinesa durant el mes d'agost, s'ha produït un contagi a les economies emergents més vulnerables- amb depreciació en les seves monedes i sortida de capitals-, alhora que el preu del petroli i sobretot el de les primeres matèries han seguit orientant-se a la baixa. Tot plegat, ha perjudicat el panorama econòmic internacional, que ja apuntava a un creixement poc vigorós. En aquest context, el mes d'octubre l'FMI ha rebaixat de nou les previsions de creixement internacional, i estima que l'economia mundial avançarà el 2015 un 3,1 %, el ritme més baix des de 2009 (quan el creixement va ser nul). Cal recordar que el 2014 el creixement va ser d'un 3,4 %. De cara a 2016 s'espera que el creixement mundial guanyi una mica de força (serà d'un 3,6%), gràcies a la lleugera millora de les economies avançades i per una situació menys negativa de les economies emergents exportadores de primeres matèries (com Llatinoamèrica i Rússia).

Tot i que les perspectives per a les economies avançades també han empitjorat, creixeran un 2 %, una mica més que en 2014

La revisió a la baixa ha estat pràcticament generalitzada per regions, però les perspectives més pessimistes són per a les economies emergents. Pel que fa a les economies avançades, creixeran menys del que es preveia fa uns mesos, però en qualsevol cas mostren una evolució econòmica més positiva que els últims anys: després de créixer un 1,8 % el 2014, aquest any avançaran un 2 %, i el 2016 un 2,2%. La política monetària encara expansiva, el to més neutral de la política fiscal i l'abaratiment del petroli han ajudat al creixement de bona part dels països avançats. La recuperació està més consolidada als EUA i al Regne Unit, mentre que a la UEM i sobretot al Japó encara es detecten signes de debilitat. D'altra banda, els desequilibris derivats de la crisi continuen sent significatius (alt endeutament públic i privat, reestructuració del sector bancari, etc.). Al mateix temps, existeix una

certa preocupació pel fet que el creixement potencial d'aquestes economies (i també a les emergents) sembla haver-se reduït en comparació amb dècades anteriors.

Previsions de creixement econòmic

(% de variació interanual del PIB)

	2014	Projeccions		Diferència amb les projeccions de juliol	
		2015	2016	2015	2016
Economia mundial	3,4	3,1	3,6	-0,2	-0,2
Economies avançades	1,8	2,0	2,2	-0,1	-0,2
Estats Units	2,4	2,6	2,8	0,1	-0,2
Japó	-0,1	0,6	1,0	-0,2	-0,2
Regne Unit	3,0	2,5	2,2	0,1	0,0
Zona euro	0,9	1,5	1,6	0,0	-0,1
Alemanya	1,6	1,5	1,6	-0,1	-0,1
França	0,2	1,2	1,5	0,0	0,0
Itàlia	-0,4	0,8	1,3	0,1	0,1
Espanya	1,4	3,1	2,5	0,0	0,0
Economies emergents i en desenvolupament	4,6	4,0	4,5	-0,2	-0,2
Xina	7,3	6,8	6,3	0,0	0,0
Índia	7,3	7,3	7,5	-0,2	0,0
Rússia	0,6	-3,8	-0,6	-0,4	-0,8
Amèrica llatina	1,3	-0,3	0,8	-0,8	-0,9
Àfrica subsahariana	5,0	3,8	4,3	-0,6	-0,8
Orient Mitjà, nord d'Àfrica i Pakistan	2,7	2,5	3,9	-0,1	0,1

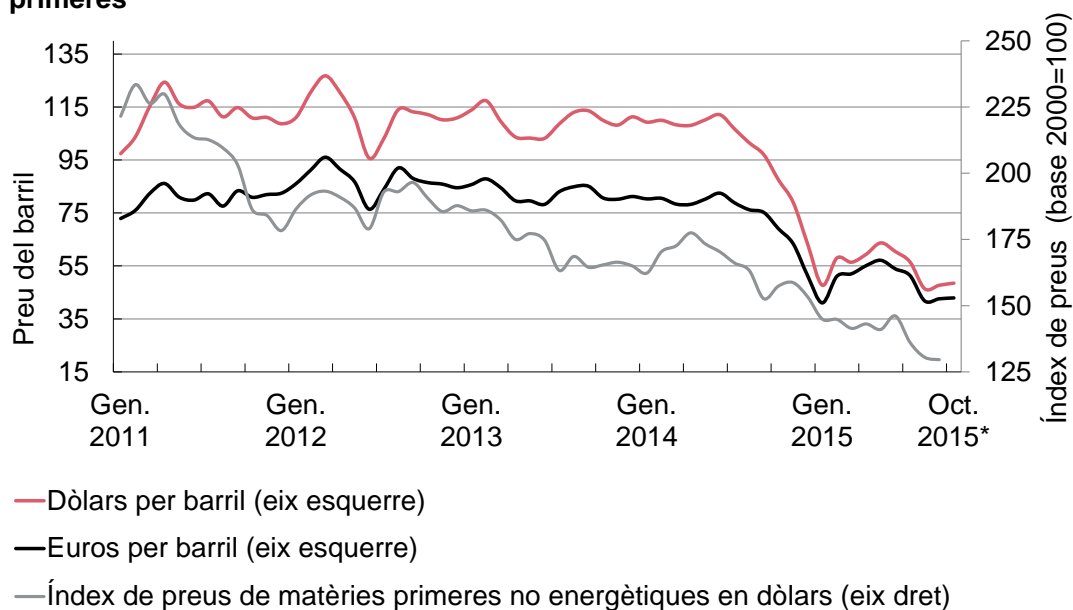
Font: *World Economic Outlook Update*, FMI (octubre del 2015).

Els països emergents frenen el seu avanç per cinquè any consecutiu, amb forts moviments de tipus de canvi en algunes economies

Les economies emergents, que creixeran un 4 % aquest any, tornen a frenar el ritme de creixement per cinquè any consecutiu. De cara a 2016, s'espera un augment una mica superior, d'un 4,5 %. Les causes de l'empitjorament durant 2015 son molt diverses i varien segons el país, però una de les raons principals és l'impacte que està suposant la nova etapa de menor creixement econòmic de Xina. En segon lloc, alguns països emergents, durant de la recessió als països avançats, van viure un fort creixement de la inversió, el crèdit i l'endeutament. Actualment s'està produint un canvi de tendència, i algunes economies emergents experimenten un empitjorament en les condicions de finançament i fortes sortides de capitals (que es mouen cap a EUA i la

UE). Algunes monedes, com les de Brasil, Rússia, Indonèsia o Turquia, han patit fortes depreciacions, i això també provoca un encariment del seu deute referenciat en dòlars. Aquest escenari podria empitjorar quan els EUA comencin a apujar els tipus d'interès. La situació més negativa correspon als països de baix ingrés exportadors de primeres matèries. El preu de les primeres matèries s'ha enfonsat els últims tres darrers mesos (fins a mínims dels últims 13 anys), per la menor demanda global derivada de la desacceleració xinesa, i això està perjudicant molt aquests països. El petroli també continua en preus històricament molt baixos. Després d'haver-se mantingut estable durant el segon trimestre de l'any, el tercer trimestre s'ha reduït per sota de la barrera dels 60 dòlars.

Evolució del preu del barril de Brent i del preu de les matèries primeres

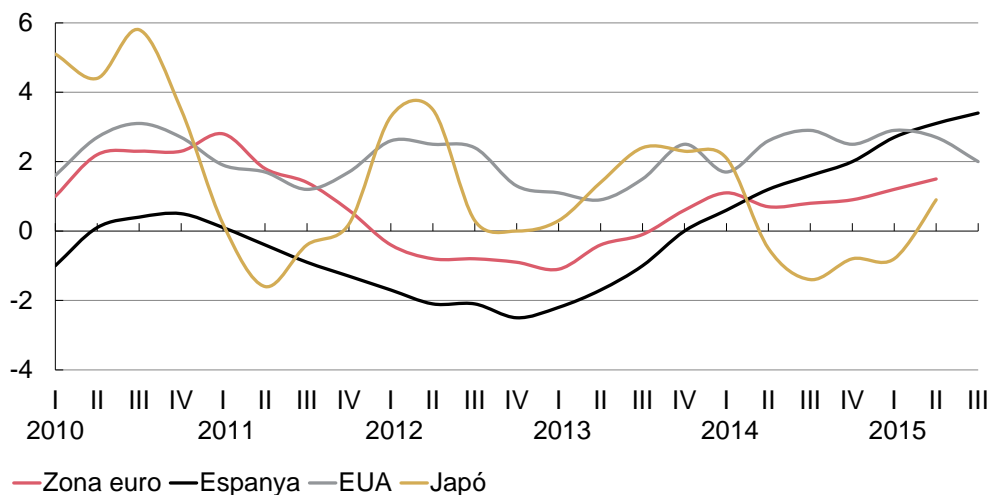

Els EUA creixeran aquest any a un ritme robust, d'un 2,6 %, però la desacceleració de les emergents pot demorar l'alça en els tipus d'interès

Tot i la desacceleració del tercer trimestre, l'economia dels EUA manté un avanç sòlid, gràcies a un ajust fiscal més suau, el creixement del sector de l'habitatge, la millora dels balanços empresarials i el bon to del consum (beneficiat pel baix preu del petroli). També destaca l'evolució positiva de la taxa d'atur, que ha assolit el valor més baix des de la crisi (5,1 %). L'FMI pronostica que aquest any els EUA anotaran un creixement d'un 2,6 %, que s'accelerarà fins a un 2,8 % l'any 2016. Amb tot, la primera dada de creixement del PIB del tercer trimestre ha decebut, ja que s'ha registrat un creixement anualitzat d'un 1,5 %, inferior al 3,9 % anualitzat del segon trimestre. En termes

interanuals, el creixement s'ha alentit, des d'un 2,7 % fins a un 2 % interanual. La pèrdua de ritme s'explica per la debilitat de la demanda externa, atès que les exportacions s'han vist afectades per l'apreciació del dòlar i per la desacceleració de les emergents. Una altra de les variables que mostra una evolució poc favorable (també a d'altres economies avançades) és la productivitat, amb un escàs creixement que s'ha relacionat amb la feble activitat inversora després de la crisi, i també amb el menor impacte de les tecnologies de la informació i les comunicacions en termes d'eficiència. D'altra banda, la dada menys favorable del PIB del tercer trimestre, juntament amb l'elevada inestabilitat financera global des de l'estiu, poden provocar que la Reserva Federal demori l'augment en els tipus d'interès.

Creixement interanual del PIB (%)

Font: Eurostat, INE i Bureau of Economic Analysis.

Japó tornarà a un creixement positiu el 2015, d'un 0,6 %, però amb signes de feblesa per l'impacte negatiu de la frenada de Xina

L'economia japonesa ha recuperat el creixement positiu en termes interanuals, i l'FMI estima que avançarà un 0,6 % aquest any i un 1 % el 2016. Alguns elements que han contribuït a recolzar l'activitat econòmica han estat l'expansió monetària, l'abaratiment del petroli i la depreciació del ien. No obstant això, l'evolució econòmica ha estat molt menys favorable del que s'esperava, amb un comportament decebedor del consum i de l'exportació neta. Sembla doncs, que el deteriorament de les economies emergents asiàtiques (i en particular de Xina, que és el primer soci comercial de Japó) ha repercutit negativament sobre les exportacions i la producció industrial japoneses. En aquest context de fragilitat, es preveu que el Banc de Japó seguirà apostant per l'expansió monetària quantitativa i qualitativa, mentre que el govern ha anunciat un pla de consolidació fiscal a mig termini, per tal d'aconseguir una trajectòria descendent del deute públic.

Nova desacceleració a Xina: el PIB creixerà un 6,8 % el 2015, el ritme més baix des de 2009

L'economia xinesa viu un procés de realineament del seu creixement econòmic cap a taxes més moderades, amb un model que es basa més en el consum i en els serveis, en contrast amb l'anterior model basat en l'expansió de la inversió, del crèdit i de les exportacions. L'FMI preveu que el creixement xinès serà d'un 6,8 % el 2015, i tornarà a alentir-se fins a un 6,3 % l'any 2016. L'alentiment econòmic xinès genera incertesa en els mercats, i això està provocant repercussions importants: enfonsament dels preus de les primeres matèries, fugida de capitals de les economies emergents i depreciació de les monedes d'alguns d'aquests països. En particular, a l'agost es va registrar un episodi d'instabilitat quan les autoritats xineses van sorprendre amb un nou sistema més flexible de fixació del tipus de canvi, més basat en el valor de mercat. L'aplicació d'aquest nou sistema va provocar una caiguda de les borses xineses, i una forta depreciació del iuan, d'un 4,6%, la més intensa en dues dècades. En definitiva, les autoritats xineses s'enfronten al repte d'aconseguir un patró de creixement més equilibrat, i a la vegada reduir les vulnerabilitats financeres i evitar una desacceleració massa brusca. En aquest sentit, el creixement del PIB xinès del tercer trimestre (d'un 6,9 % interanual), tot i que és una mica inferior al dels dos trimestres previs, ha superat les expectatives, i redueix el risc de que es produeixi un "aterratge dur".

Perspectives negatives per a l'Amèrica llatina, Rússia i altres països exportadors de matèries primeres

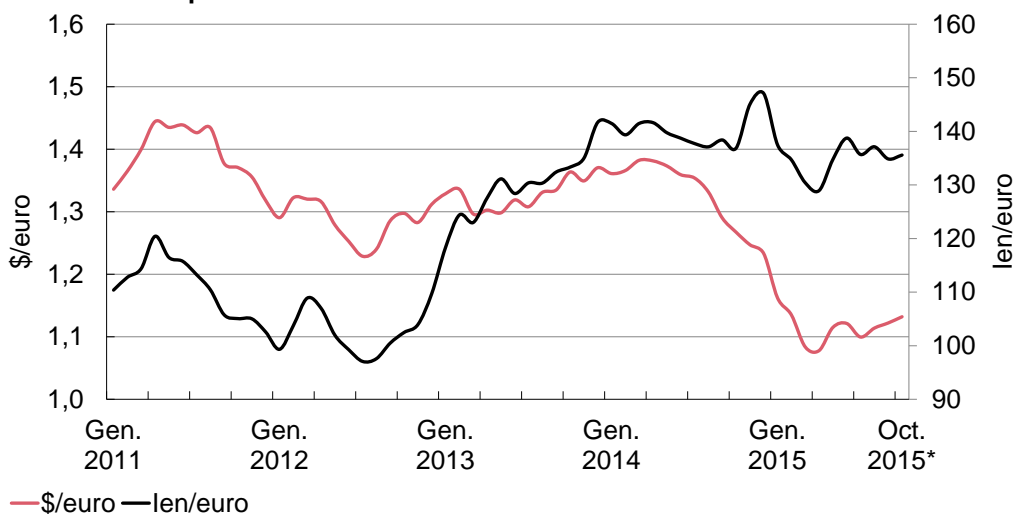
Les economies d'Amèrica llatina han registrat un deteriorament els darrers mesos. La regió és majoritàriament exportadora de primeres matèries, de manera que s'ha vist molt afectada per l'enfonsament en els seus preus. D'altra banda, Brasil experimenta una recessió més forta del previst, fet que ha generat un contagi negatiu en l'àrea. L'FMI ha fet una forta rebaixa en les previsions per al conjunt d'Amèrica Llatina: aquest any la caiguda econòmica serà d'un 0,3 %, mentre que s'espera que el 2016 la situació millori lleugerament, amb un creixement moderat, d'un 0,8 %. Per països, la revisió a la baixa és generalitzada, però destaca la reducció del PIB prevista, d'un 3 %, per a aquest any a Brasil. Els alts tipus d'interès (per tal de contenir la inflació), el deteriorament de la confiança i el descens en la inversió estan al darrere de l'empitjorament d'aquest país que, a més, ha vist com es rebaixava la seva qualificació creditícia. També es preveu una caiguda del PIB a Equador i sobretot a Veneçuela. La resta de països de la regió anotaran creixements positius, però força més baixos que el 2014.

Un altre país emergent que mostra una evolució econòmica molt desfavorable és Rússia, per a la qual es preveu una caiguda del PIB d'un 3,8 % aquest any i d'un 0,6 % el 2016. La davallada dels preus de les primeres matèries, les sancions internacionals i les debilitats estructurals de l'economia russa són les principals raons d'aquest comportament negatiu.

Es preveu que la zona euro creixi aquest any un 1,5 %, gràcies a l'expansió monetària del BCE, l'abaratiment del petroli i la depreciació de l'euro

L'activitat econòmica a la zona euro ha anat guanyant força molt gradualment, sobretot gràcies a l'expansió monetària duta a terme pel BCE, que ha facilitat una millora en les condicions financeres. La depreciació de l'euro i el baix preu del petroli també han contribuït a la recuperació, per l'impacte positiu que han tingut sobre la demanda externa. No obstant això, la demanda interna continua amb un avanç dèbil, mentre que les bretxes de producció segueixen sent àmplies a bona part de països.

Evolució del tipus de canvi de l'euro

*La darrera dada correspon al tipus de canvi mitjà de l'1 al 20 d'octubre del 2015.
Font: BCE.

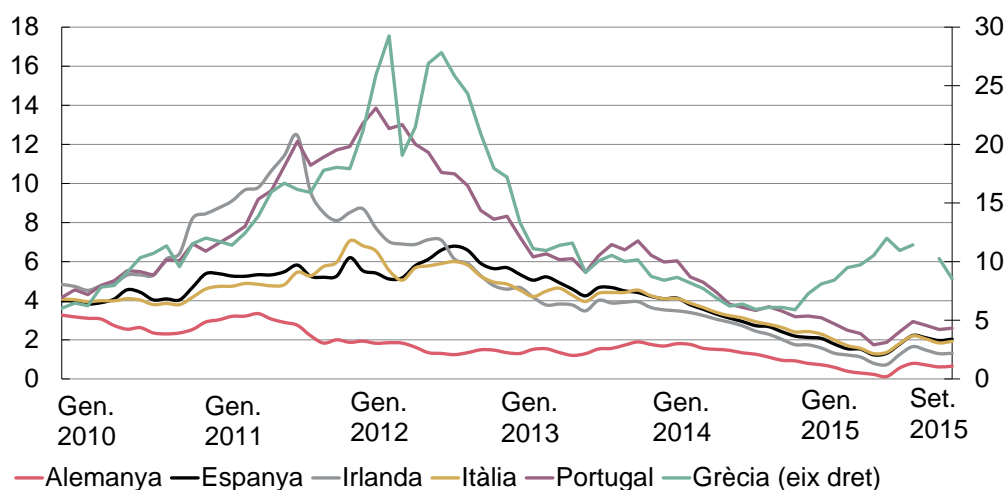
En aquest context, l'FMI preveu per a la UEM un escenari de creixement modest, amb un augment del PIB d'un 1,5 % el 2015 i d'un 1,6 % el 2016. D'altra banda, no es descarta que alguns elements com la desacceleració de les economies emergents, la creixent volatilitat financera internacional i la desconfiança generada pel cas Volkswagen puguin afeblir l'evolució econòmica. Pel moment, la tensa situació del passat estiu a Grècia (abans d'arribar a un tercer programa d'assistència financera) sembla haver afectat poc: la rendibilitat dels títols sobirans ha seguit en nivells molt reduïts, gràcies al paper del

BCE i a la solidesa dels tallafocs aixecats per evitar contagis a la zona. De tota manera, a la vista dels riscos esmentats, el BCE recordava recentment que el programa de compra d'actius monetaris (QE) és flexible quant a la seva dimensió o durada, la qual cosa s'ha interpretat com un avís de que el programa s'ampliarà si esdevé necessari

Alguns factors que podrien afeblir les perspectives econòmiques per a la UEM són la pèrdua de confiança pel cas Volkswagen i la desacceleració de les emergents

Per països, el creixement ha resultat més feble del que s'esperava a Alemanya, mentre que en canvi s'observa un avenç relativament vigorós a Irlanda, Espanya i Itàlia. L'FMI preveu que aquest any l'economia alemanya creixerà un 1,5 %, mentre que el 2016 avançarà un 1,6 %. De tota manera, l'FMI torna a insistir en què els països de la UEM amb marge fiscal, com Alemanya o els Països Baixos, podrien estimular en major mesura el seu creixement i el de la regió amb un augment de la despesa fiscal en infraestructures. En canvi, els països que encara mostren amplis desequilibris fiscals hauran de continuar amb la correcció del dèficit públic i de l'alt endeutament públic. Pel que fa a França, l'FMI pronostica un creixement d'un 1,2 % i d'un 1,5 % respectivament per al 2015 i 2016. En el cas d'Itàlia, les previsions s'han revisat una mica a l'alça: el 2015 l'economia italiana abandonarà la recessió i creixerà un 0,8 %, mentre que l'any vinent el creixement s'accelerarà fins a un 1,3 %. Fora de la zona euro, l'economia del Regne Unit mostra una fortalesa notable, i segons l'FMI creixerà un 2,5% el 2015 i un 2,2 % el 2016. A més, la seva taxa d'atur ha baixat fins a valors molt similars als previs a la crisi.

Evolució del rendiment del deute públic a 10 anys (%)

Font: BCE.

Nota: el BCE no ha publicat la dada de Grècia corresponent al juliol de 2015, mes durant el qual s'estava negociant el tercer programa d'ajuda financera d'aquest país.

L'FMI preveu un fort avenç de l'economia espanyola en el conjunt de 2015, d'un 3,1 %, però el tercer trimestre el creixement ha perdut una mica de dinamisme

A Espanya l'activitat econòmica segueix presentant una evolució molt positiva, que es basa en l'expansió de la demanda interna. L'FMI ha mantingut en el seu informe de tardor les anteriors previsions que va publicar a l'estiu, segons les quals estima que l'economia espanyola creixerà un 3,1 % aquest any, mentre que el 2016 es desaccelerará fins a un 2,5 %. El creixement ha superat les expectatives a la primera meitat de 2015, però la primera estimació del PIB del tercer trimestre per part de l'INE assenjala una lleu desacceleració: el creixement del tercer trimestre, corregit de calendari i d'efectes estacionals, ha estat d'un 0,8 %, una mica inferior als augments del primer i segon trimestre (que van ser d'un 0,9 % i d'un 1 % respectivament). En termes interanuals el creixement és d'un 3,4 %. D'una banda, el consum segueix amb una expansió notable, sustentat en la millora de l'ocupació i les condicions financeres més favorables. No obstant això, alguns indicadors suggereixen una lleu desacceleració. La inversió manté el seu avenç, tot i que el component de construcció també ofereix senyals d'un avenç una mica més suau que abans d'estiu. Pel que fa al comerç exterior, tant les exportacions com les importacions semblen haver moderat el creixement els darrers mesos. En qualsevol cas, la demanda externa hauria continuat amb una aportació negativa al creixement de l'economia espanyola (tot i que l'abaratiment del petroli està determinant un menor dèficit comercial energètic).

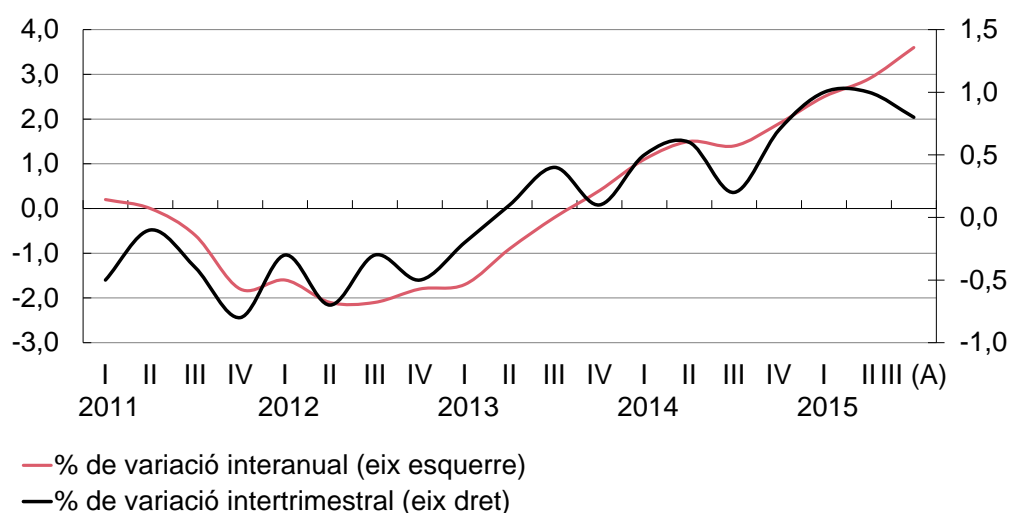
2.

El producte interior brut

L'economia creix el tercer trimestre un 0,8 % intertrimestral, lleugerament per sota del trimestre anterior

L'economia catalana presenta un fort creixement durant tot el 2015 que ha situat la taxa interanual del tercer trimestre en un 3,6 %, 7 dècimes més que en el trimestre anterior. En termes intertrimestrals el creixement s'ha situat en un 0,8 %, dues dècimes menys que el segon trimestre. Aquests resultats formen part de l'avanç de dades que elaboren conjuntament l'Idescat i el Departament d'Economia i Coneixement.

Evolució del PIB a Catalunya

Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

La lleugera desacceleració de l'economia en termes intertrimestrals es deu a la incidència de la dinàmica internacional més pausada i probablement a una suau moderació del consum. No obstant això, el creixement del PIB continua comptant amb l'important creixement de la demanda interna i amb l'aportació positiva tant de les exportacions de béns com del turisme. Els indicadors qualitius de confiança presenten resultats favorables com fan palès l'índex de confiança empresarial harmonitzat i els indicadors de clima industrial i de clima exportador. D'altra banda, la confiança dels consumidors (dades d'Espanya) ha tornat a millorar lleugerament a l'octubre després del retrocés dels dos mesos anteriors. Tot això és compatible amb una

certa desacceleració intertrimestral de l'economia, dins d'un context de manca de dinamisme de l'economia de la zona euro que podria fins i tot portar a noves actuacions de política monetària expansiva, com recentment ha anunciat el BCE.

L'evolució de l'ocupació laboral sintetitza en bona mesura la dinàmica econòmica a Catalunya amb un creixement del nombre d'afiliats a la Seguretat Social en el darrer mes de setembre del 3,4 %. La mateixa conclusió positiva s'obté dels indicadors empresarials: milloren les dades de rendibilitat que ofereix les dades de la Central de Balanços, augmenta la creació d'empreses i el capital associat i disminueix el nombre d'empreses en concurs de creditors.

Producte interior brut a Catalunya

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari (% de variació interanual)

	2014			2015	
	2014	4t trimestre	1r trimestre ¹	2n trimestre ¹	3r trimestre ²
Agricultura	1,0	-1,7	-1,4	-0,6	-0,6
Indústria	1,5	0,4	0,8	1,1	2,6
Construcció	-1,6	2,9	4,6	4,5	5,0
Serveis	1,8	2,4	2,8	3,4	3,8
PIB pm	1,5	1,9	2,5	2,9	3,6

¹ Dades revisades el 30 d'octubre del 2015.

² Dades d'avanç.

Font: Idescat i Departament d'Economia i Coneixement.

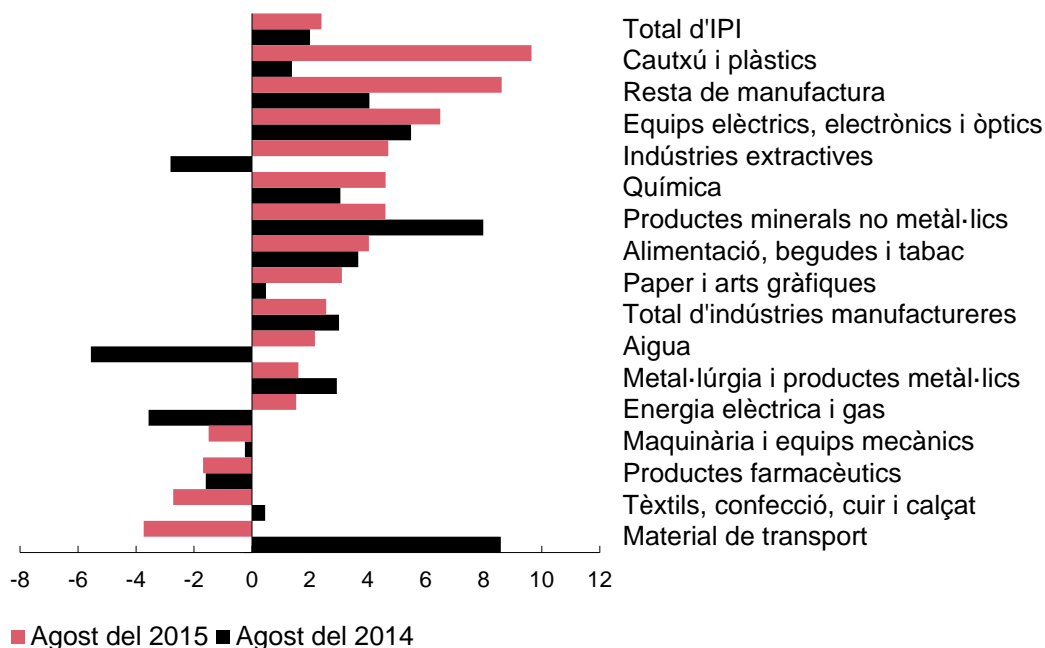
El sector industrial accelera el seu dinamisme interanual

La indústria ha anat recuperant part de la producció perduda durant la crisi, gràcies al creixement que experimenta l'activitat des del 2013. El VAB del sector ha augmentat el tercer trimestre un 2,6 % en termes interanuals, la qual cosa representa una millora de 1,5 punts percentuals respecte dels resultats del trimestre anterior. Aquest creixement és producte de dinàmiques força diferenciades de les diverses branques industrials.

En termes de mitjana mòbil anual (amb dades fins al mes d'agost), les branques que creixen més són les indústries plàstiques i els equips elèctrics, electrònics i òptics. En canvi, disminueix la producció en les branques de maquinària i equips mecànics, de productes farmacèutics, del tèxtil i dels materials de transport (que ha passat de créixer un 8,6 % a disminuir un 3,7 %).

Evolució de la producció industrial

Mitjana mòbil de 12 mesos fins a l'agost (% de variació interanual)

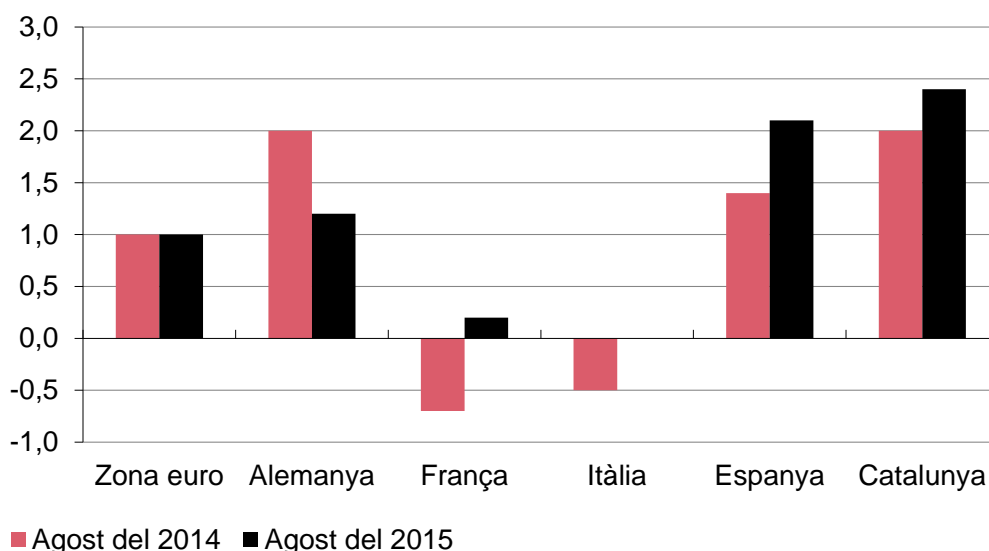
Font: Idescat i INE.

La producció industrial augmenta més a Catalunya que a la zona euro

La producció industrial de Catalunya es va veure fortament afectada durant la crisi, més que no pas els països del seu entorn i la mitjana de la zona euro. Tanmateix, des de mitjan 2013 el comportament de la

Evolució de la producció industrial a la zona euro

(mitjana mòbil dels darrers 12 mesos, % de variació interanual)

Dades amb els efectes de calendari corregits.

Font: Idescat, INE i Eurostat.

producció industrial catalana mostra una dinàmica millor. En els darrers dotze mesos (mitjana mòbil anual fins a l'agost), la producció industrial augmenta un 2,4 % a Catalunya, força per sobre de la mitjana de la zona euro (1,0 %) i de les principals economies europees.

Milloren els resultats del sector de la construcció, que creix un 5,0 % el tercer trimestre

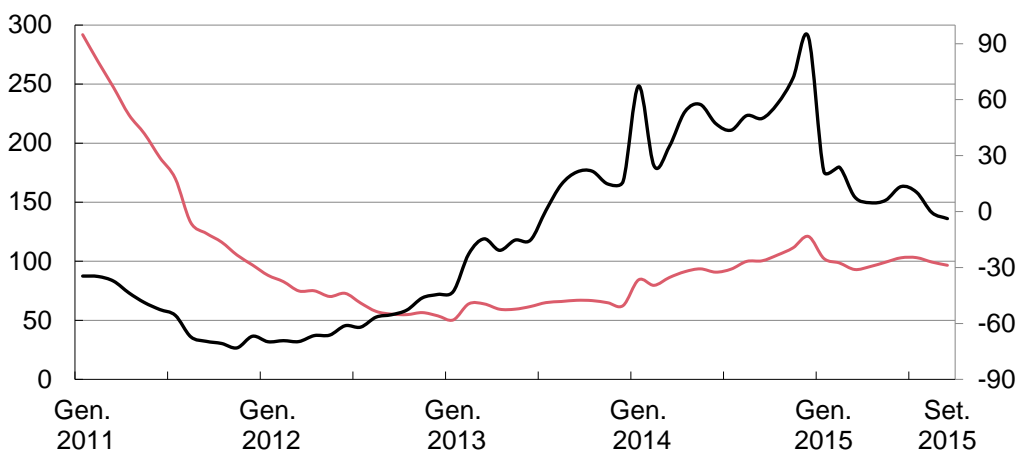
Segons l'estimació d'avanç del tercer trimestre, el sector de la construcció ha crescut un 5,0 % interanual. Amb aquest trimestre, ja en fa quatre que l'activitat d'aquest sector millora i ho fa amb un ritme significatiu. Així i tot, cal tenir present que la crisi va deixar els nivells d'activitat en mínims, i malgrat la millora relativa el volum d'activitat continua baix. En el subsector de l'habitatge el nombre de visats de direcció d'obres d'habitatges nous manté una tendència positiva, si bé, per donar una idea de magnitud, cal tenir en compte que els visats dels

Projectes visats pels col·legis d'arquitectes tècnics (nombre d'habitatges nous)

	Nombre	% de variació interanual
2006	125.506	15,0
2007	84.842	-32,4
2010	9.537	-17,5
2013	2.401	-39,0
2014	3.635	51,4
2015 (fins a l'agost)	3.236	24,9

Font: Ministeri de Foment.

Evolució de la licitació oficial (mitjana mòbil de 12 mesos)

— Milions d'euros (eix esquerre) — % de variació interanual (eix dret)

Font: Ministeri de Foment.

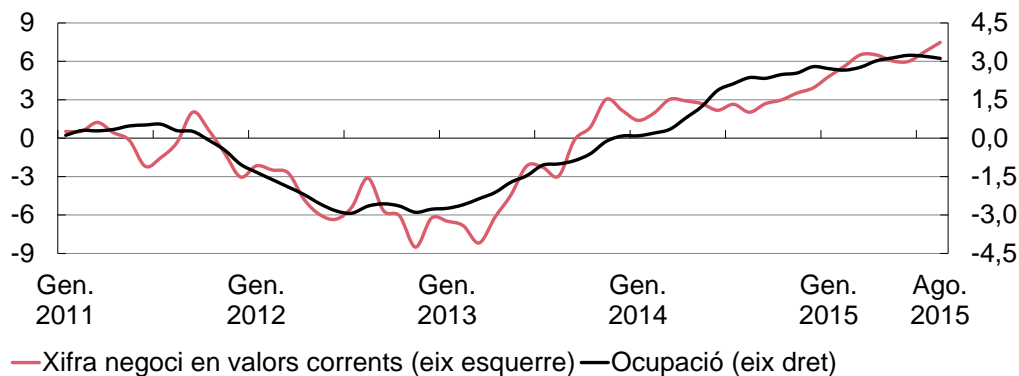
darrers dotze mesos només equivalen al 3,4% dels que es van fer el 2006. La compra-venda d'habitatge nou encara disminueix, però els preus d'aquests habitatges mostra una tendència a l'alça des de principis del 2014. En el cas de l'habitatge usat el preu també s'ha incrementat, però les compra-vendes augmenten des de l'any passat. En l'àmbit de l'obra pública, la licitació oficial, després del impuls que va tenir el 2013 i el 2014, ha tendit a la baixa en termes relatius, especialment per la disminució de la licitació de l'Administració central.

El tercer trimestre del 2015 el sector de serveis creix un 3,7 % interanual

L'empenta de la demanda interna continua impulsant l'activitat del sector de serveis, on el VAB del tercer trimestre ha augmentat un 3,8 %, és a dir 4 dècimes més que el trimestre anterior. En el cas de les activitats de serveis de mercat la xifra de negoci s'ha incrementat en els dos darrers mesos disponibles (juliol i agost) una mitjana del 6,8%, amb un creixement generalitzat en les principals branques del sector. Així mateix, els indicadors de confiança empresarial sobre les perspectives del quart trimestre posen de manifest una millora en les principals agrupacions d'activitat del sector: comerç, hoteleria i

Indicadors d'activitat de mercat del sector de serveis

(variació interanual de la mitjana mòbil de tres mesos)

Font: INE.

transport, i la resta de serveis. D'altra banda, el nombre d'afiliats a la Seguretat Social, amb un creixement del 3,5 %, referma el bon to dels serveis, destacant la dinàmica força positiva en branques com la programació i consultoria informàtica, les activitats professionals i científiques i els serveis d'informació.

El senyal que s'extreu de les enquestes al sector sobre l'evolució de l'ocupació van també en aquesta línia; malgrat això, les dades de l'EPA mostren un creixement força més pausat de l'ocupació (de l'1% en el

tercer trimestre) que contrasta amb la dinàmica de la majoria d'indicadors del sector. Pel que fa a les activitats de serveis de no-mercat mostren també en aquest trimestre una dinàmica positiva, com reflecteix l'augment dels afiliats a la Seguretat Social en aquest tipus de serveis.

Fins al setembre, el nombre de turistes estrangers que visiten Catalunya s'incrementa un 3,2 %

Durant els nou primers mesos de l'any el nombre de turistes estrangers s'ha incrementat un 3,2 % interanual i la seva despesa ha augmentat un 2,4 %. Malgrat això, les seves pernoctacions hoteleres són lleugerament inferiors a les de l'any passat. En canvi, destaca l'augment del 12,9 % de les pernoctacions hoteleres del turisme interior (el resident i el de la resta d'Espanya).

Indicadors del sector turístic (gener-setembre del 2015)

(% de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Turisme estranger		
Nombre de turistes	3,2	3,8
Despesa turística total	2,4	6,3
Pernoctacions hoteleres		
Turisme total	2,9	3,8
Turisme estatal	12,4	6,0
Turisme estranger	-0,7	2,6

Font: IET i INE.

La demanda interna i les exportacions reforcen l'economia

Les dades de la comptabilitat trimestral de l'Idescat mostren el fort impuls de la demanda interna en l'actual fase de recuperació del PIB: les dades del segon trimestre mostren un creixement del 3,6 % de la demanda interna, amb un creixement del 4 % de la despesa en consum de les llars, un increment del 0,9 % de la despesa en consum de les administracions públiques i un augment de la formació bruta de capital del 4,6 %.

Les dades d'avanç del PIB del tercer trimestre s'elaboren només des del vessant de l'oferta, per aquest motiu caldrà esperar a que l'Idescat publiqui la comptabilitat trimestral d'aquest trimestre per disposar d'una estimació dels agregats econòmics de demanda. Mentrestant, els indicadors disponibles apunten a una lleugera moderació intertrimestral de la demanda interna, tot i que en taxa interanual

continuarà molt probablement a l'alça. Els indicadors disponibles són parcials i incomplets i ofereixen resultats que no sempre van en la mateixa direcció. Pel cantó del consum de les llars, la moderació dels indicadors de comerç al detall seria representativa d'una dinàmica més pausada, tot i que la nova acceleració de les matriculacions de turisme mostren una tendència inversa. En qualsevol cas cal tenir en compte que la dinàmica de la despesa de les llars és superior a l'evolució de la seva renda disponible (segons dades de l'economia espanyola fins el segon trimestre), la qual cosa limita el recorregut del fort creixement actual del consum; no obstant això, l'augment del crèdit està donant ales al consum. De fet, com abans s'ha dit, les darreres dades (a escala estatal) de confiança dels consumidors que elabora la Comissió Europea han tornat a millorar a l'octubre després de dos mesos a la baixa.

Evolució del PIB a Catalunya

Dades amb els efectes estacionals i de calendari corregits (% de variació interanual)

	2014		2014		2015	
	Mitjana anual	Tercer trimestre	Quart trimestre	Primer trimestre	Segon trimestre	
Demanda interna	2,6	2,3	2,8	3,4	3,6	
Despesa en consum de les llars	2,5	2,4	3,3	3,7	4,0	
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	1,2	1,8	1,1	1,0	0,9	
Formació bruta de capital ²	4,3	2,5	2,6	4,7	4,6	
Béns d'equipament i altres actius	10,0	6,1	4,3	5,5	4,4	
Construcció	-3,6	-2,6	-0,9	2,6	4,9	
Saldo exterior ^{3, 4}	-0,8	-0,7	-0,5	-0,6	-0,3	
Saldo amb l'estranger ⁴	-0,9	-1,3	0,2	-0,6	-0,4	
Exportacions de béns i serveis	4,2	3,6	4,9	4,8	6,5	
Importacions de béns i serveis	8,1	8,8	5,5	7,5	8,9	

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ Inclou el saldo amb l'estranger i amb la resta d'Espanya.

⁴ Aportació al creixement del PIB.

Font: Idescat.

En el cas de la formació bruta de capital els indicadors disponibles són també escassos i no permet concloure una dinàmica clara: d'una banda hi ha un alentiment de la matriculació dels vehicles de càrrega que podria ser un indicatiu de moderació (tot i que dins d'un nivell de creixement força elevat), d'altra, les importacions de béns d'equipament del mes de juliol (les darreres disponibles) mostren un fort creixement i també augmenta notablement la producció de béns d'equipament el mes d'agost; tot això dins d'una dinàmica més expansiva del crèdit que afavoreix l'increment de la inversió. En el cas

de la inversió en construcció, les estimacions del tercer trimestre referides a l'activitat del sector mostren, com abans s'ha indicat, uns resultats interanuals una mica millors que en el trimestre anterior, una dinàmica que, probablement, pot fer-se extensiva a la inversió relacionada.

Pel que fa a la demanda externa, les dades de la comptabilitat trimestral de l'Idescat indiquen que en el segon trimestre d'enguany es va produir una acceleració tant de les exportacions com de les importacions de béns i serveis, amb un predomini de les primeres que va permetre reduir l'aportació negativa del saldo comercial amb l'estranger fins a 0,4 dècimes. D'altra banda, un cop incorporat el comerç amb la resta d'Espanya l'aportació del conjunt d'intercanvis comercials amb l'exterior de l'economia catalana va ser de 0,3 punts negativa. De moment, les dades disponibles del tercer trimestre mostren que la dinàmica de les exportacions de béns els mesos de juliol i agost és inferior a la de les importacions. Atesa la variabilitat d'aquestes dades, caldrà esperar a conèixer l'evolució del mes de setembre per veure el resultat de la demanda externa en el conjunt del trimestre.

Indicadors de demanda (% de variació interanual)

	Comerç al detall	Matriculació		Crèdit al sector privat*
		Turismes	Vehicles de càrrega	
2014				
2n trimestre	1,4	20,6	23,9	-4,1
3r trimestre	1,3	8,6	27,4	-4,5
4t trimestre	4,1	26,0	27,7	-7,6
2015				
1r trimestre	4,0	36,5	48,4	-6,6
2n trimestre	2,9	21,7	39,3	-6,5
3r trimestre	2,2	32,4	29,3	-

* Concedit per les entitats de dipòsit.

Font: INE, Banc d'Espanya i Direcció General de Trànsit.

3.

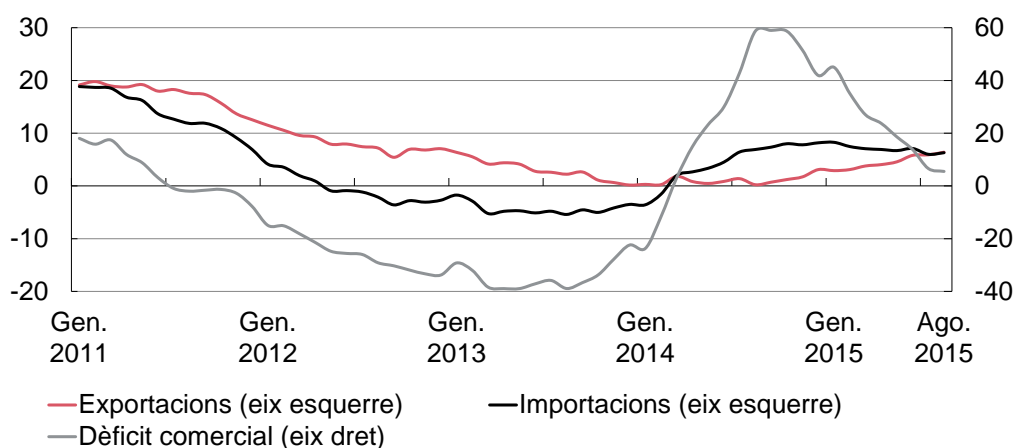
El comerç exterior

Les exportacions de béns augmenten un 6,3 % fins a l'agost, i les importacions, un 5,8 %

Després de créixer un 3,1 % (en termes corrents) l'any 2014, els vuit primers mesos del 2015 les exportacions es tornen a accelerar i augmenten un 6,3 %. En aquest període les importacions han crescut un 5,8 %, menys que en el conjunt del 2014 (8,2 %). Com a conseqüència, el dèficit comercial de Catalunya amb l'estranger s'ha reduït, després del fort creixement de l'any anterior.

Si es pren com a referència l'evolució dels preus de les exportacions i les importacions de l'economia espanyola (fins a l'agost del 2015, un 1,2 % i un -1,9 %, respectivament), en termes de volum l'evolució de les exportacions catalanes se situaria en un 5,1 %, i el de les importacions, en un 7,7 %.

Evolució del comerç de béns amb l'estranger
(mitjana mòbil de 12 mesos, % de variació interanual)

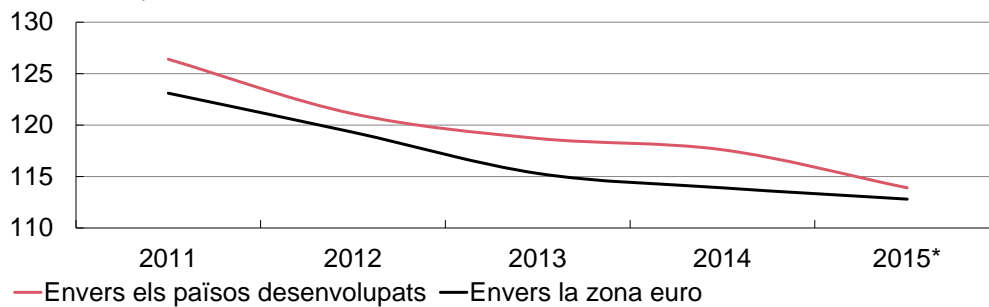
Nota: Dades en valors corrents.
Font: Idescat i Agència Tributària (AEAT).

La competitivitat de costos millora lleument

La competitivitat —valorada en termes de costos laborals unitaris (amb dades a escala estatal) i tipus de canvi— ha millorat lleument durant el primer semestre del 2015, com també ho va fer el en el conjunt de l'any

2014. Respecte a la zona euro, els costos laborals unitaris de les manufactures han disminuït 1,1 punts en termes relatius. En comparació al conjunt dels països desenvolupats, els costos laborals unitaris han disminuït més (3,7 punts) i, al mateix temps, l'aportació del component nominal ha estat favorable, gràcies a la depreciació del valor de l'euro enfront del dòlar.

Índex de competitivitat segons costos laborals unitaris en manufactura i tipus de canvi (dades de l'economia espanyola; índex 1999 = 100)

* Dades del primer semestre de 2015.

Nota: L'increment de l'índex indica pèrdua de competitivitat.

Font: Banc d'Espanya.

Les exportacions a la UE augmenten més que les destinades a la resta dels mercats

El 2014 les exportacions catalanes cap als països de la UE van ser les més expansives (amb un creixement del 6,3 %), la qual cosa va permetre que el total de les exportacions creixés un 3,1 %. Els vuit primers mesos del 2015 les exportacions a la UE han mantingut una taxa de creixement del 6,7 %, superior a la del conjunt de les exportacions (6,3 %).

La dinàmica geogràfica de les exportacions mostra diferències importants dintre de la UE. Així, els primers vuit mesos del 2015 les exportacions a França, el principal client de Catalunya a la UE, han caigut un 1,6 % i el creixement (5,7 %) de les exportacions a Alemanya ha mantingut un nivell similar al del 2014. Les exportacions al Regne Unit i a Itàlia han crescut un 14,7 % i un 14,9 %, respectivament. Com l'any 2014, el 2015 les exportacions de Catalunya a la resta d'Europa registren valors negatius, com a conseqüència de la forta disminució de la demanda de països com Rússia, tot i que altres països com Turquia han revertit les dades negatives de principis d'any i creixen amb força. Els vuit primers mesos del 2015 les exportacions cap als EUA han registrat un fort impuls i han crescut per sobre del 23,0 %, gràcies a la depreciació de l'euro. També les exportacions adreçades a l'Amèrica llatina mostren un canvi de tendència, atès que han crescut amb força. Cal subratllar el gran increment que experimenten les exportacions al

continent asiàtic (l'Orient Mitjà inclòs), on destaca la Xina (20,0 %). Finalment, els socis comercials de la riba sud del Mediterrani han reduït les compres a Catalunya. Aquest és el cas, per exemple, d'Algèria (-12,6 %).

Exportacions de béns per àrees i països

(valors corrents, % de variació interanual)

	2014	Gener-agost del 2015
Unió Europea	6,3	6,7
França	0,3	-1,6
Alemanya	6,0	5,7
Itàlia	6,1	14,9
Portugal	13,1	13,7
Regne Unit	14,5	14,7
Resta d'Europa	-15,9	-5,2
Suïssa	-15,2	1,5
Amèrica del Nord	5,9	23,1
EUA	7,0	23,8
Amèrica llatina	-1,9	12,1
Àsia (sense Orient Mitjà)	4,3	14,5
Japó	19,6	13,7
Xina	-6,4	20,0
Orient Mitjà	11,1	23,0
Àfrica	5,2	-5,2
Argèlia	3,1	-12,6
Marroc	3,1	2,4
Resta del món	-9,2	-24,5
Total	3,1	6,3

Font: Idescat, AEAT i Ministeri d'Economia i Competitivitat.

Els principals sectors que impulsen les exportacions són l'automoció i el sector alimentari

El principal sector exportador català, la indústria química, que suposa més d'una quarta part del total d'exportacions, accelera el creixement: un 5,5 % fins al mes d'agost. Per la seva banda, les exportacions del sector de l'automòbil han crescut fortament (un 15,0 %), i els béns d'equipament, que és el segon sector exportador, ha recuperat un creixement positiu (1,2 %). L'altre sector de major aportació al creixement total és l'alimentari, que s'incrementa un 10,3 %. També s'han incrementat amb taxes superiors al 22 % les exportacions de matèries primeres.

L'augment del volum d'exportació de béns que registra Catalunya (6,3%) és superior al del conjunt de l'Estat (4,9 %). Les diferències més significatives es concentren en les exportacions de matèries primeres i productes energètics, que tenen un comportament més dèbil en el conjunt d'Espanya.

Exportacions per sectors econòmics (gener-agost del 2015)

(valors corrents, % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	10,3	9,5
Productes energètics	-0,3	-25,6
Matèries primeres	22,6	2,6
Semimanufactures no químiques	4,1	3,9
Productes químics	5,5	7,0
Béns d'equipament	1,2	3,9
Automoció	15,0	19,2
Béns de consum durador	9,6	13,0
Manufactures de consum	6,3	9,5
Altres	-33,7	-19,7
Total	6,3	4,9

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

El creixement de la demanda interna i la producció industrial continuen incrementant les importacions

El fort creixement de les importacions que va tenir lloc el 2014 s'ha moderat lleugerament durant els vuit primers mesos del 2015: fins a un 5,8 % a Catalunya i un 4,2 % a Espanya, en part per la forta contracció del valor de les importacions energètiques. La resta d'agrupacions considerades registren creixements. En aquest sentit, l'augment més notori correspon al sector de l'automòbil (21 %) i a les manufactures de consum (15,4 %), indicadors de la recuperació del consum de les llars. També creix molt el sector de béns de consum durador (11,3 %). A Espanya, les importacions de béns de consum durador creixen un 13,8 %, i les de béns d'equipament, un 17,8 %. Però el que destaca més en el conjunt de l'Estat són les importacions del sector automobilístic, que augmenten un 18,6 %.

Finalment, cal destacar el bon comportament de les exportacions d'alt contingut tecnològic (engloben les branques de productes farmacèutics i d'equips informàtics, electrònics i òptics). Amb dades acumulades fins a juny del 2015, les exportacions catalanes d'aquests productes eren les que més havien crescut (9,4 %), superant les del conjunt

Importacions per sectors econòmics (gener-agost del 2015)

(valors corrents, % de variació interanual)

	Catalunya	Espanya
Alimentació	5,5	8,9
Productes energètics	-25,8	-28,7
Matèries primeres	9,9	5,9
Semimanufactures no químiques	8,2	6,7
Productes químics	3,8	11,0
Béns d'equipament	12,5	17,8
Automoció	21,0	18,6
Béns de consum durador	11,3	13,8
Manufactures de consum	15,4	14,9
Altres	-26,1	39,1
Total	5,8	4,2

Font: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

d'exportacions industrials (6,6 %). Les exportacions de nivell tecnològic mitjà van créixer un 5,7 %, i les de baixa tecnologia ho van fer en un 7,9 %. L'any 2014, les exportacions d'alt nivell tecnològic també van ser les que més van créixer.

Exportacions de productes industrials per nivell tecnològic

(valors corrents, % de variació interanual)

	2014	gener-juny 2015
Nivell tecnològic alt	6,1	9,4
prod. farmacèutics	5,8	10,4
prod. informàtics, electrònics i òptics	7,1	6,7
altres	8,0	-31,2
Nivell tecnològic mitjà alt	2,8	5,7
productes químics	0,7	4,0
materials i equips elèctrics; maquinària i vehicles	4,7	7,7
altres	-5,7	-11,3
Nivell tecnològic mitjà baix	1,5	5,7
cautxú i mat. plàstiques, prod. minerals no metàl·lics i metal·lúrgia	-1,6	3,2
productes metàl·lics	6,0	4,5
altres	7,2	17,7
Nivell tecnològic baix	4,9	7,9
prod. alimentaris, tèxtils, cuir i calçat, fusta i paper	5,1	7,1
altres	3,2	18,3
Total productes industrials	3,5	6,6

Font: Idescat a partir del Ministeri d'Economia i Competitivitat.

4.

El mercat de treball

L'afiliació a la Seguretat Social manté un creixement sòlid, d'un 3,4 % interanual, però una mica més suau que en la primera meitat de 2015

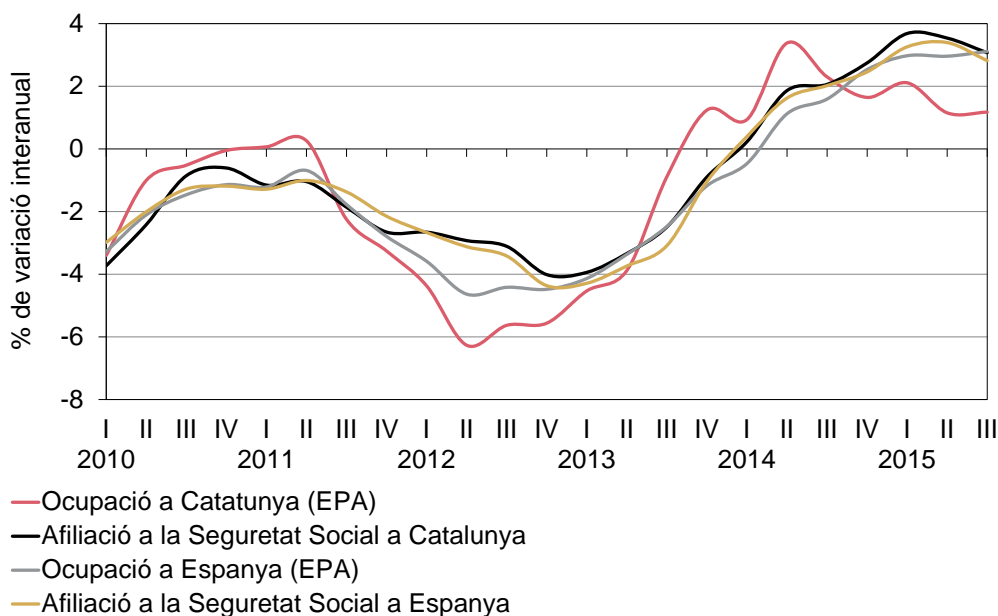
El mercat laboral català segueix mostrant una tònica positiva, amb un creixement de l'ocupació i una reducció de l'atur. Segons les dades de l'afiliació a la Seguretat Social, el nombre d'afiliats continua creixent a un ritme intens, d'un 3,4 % interanual segons la darrera dada de setembre. Tot i això, l'avanç en el conjunt del tercer trimestre (d'un 3,1% interanual) és menys dinàmic que el que es registrava en la primera meitat de l'any. En termes absoluts, des de setembre del 2014 el nombre d'afiliats ha augmentat en 98.959 persones. A Espanya l'afiliació també manté un augment molt notable (incrementa un 3,1% interanual segons la dada de setembre), però una mica inferior al de Catalunya.

Segons l'EPA, el tercer trimestre de 2015 l'ocupació ha crescut un 1,2% interanual a Catalunya, el mateix ritme que el segon trimestre

L'Enquesta de Població Activa (EPA) corresponent al tercer trimestre de 2015 mostra un augment de l'ocupació d'un 1,2 % interanual a Catalunya. Així, es manté el mateix creixement interanual que en el segon trimestre, però per sota del ritme que es registrava a la major part de 2014 i a principis de 2015. En qualsevol cas, amb aquest trimestre, l'economia catalana ja acumula dos anys seguits de creixement positiu de l'ocupació en termes interanuals. Pel que fa a Espanya, l'ocupació segons l'EPA registra un augment intens, d'un 3,1% interanual, molt similar al creixement dels dos trimestres precedents. Cal recordar que els quatre darrers trimestres l'ocupació ha crescut amb més intensitat a Espanya que a Catalunya. És a dir, segons l'EPA la recuperació de l'ocupació va començar abans a Catalunya, però posteriorment el ritme s'ha accentuat més en el cas espanyol. En canvi, en el cas de l'afiliació a la Seguretat Social succeeix el contrari, ja que augmenta amb més força a Catalunya. D'altra banda, cal destacar que, tot i les bones xifres de l'EPA a Espanya, el tercer trimestre de 2015 es detecta una petita desacceleració: així es desprèn

de les dades d'ocupació corregides d'estacionalitat i de l'efecte del calendari (només disponibles per a Espanya), que apunten a un creixement intertrimestral corregit d'un 0,6 %, més baix que el del segon trimestre (que va ser d'un 1%).

Dinàmica de l'ocupació

Font: Idescat, INE i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

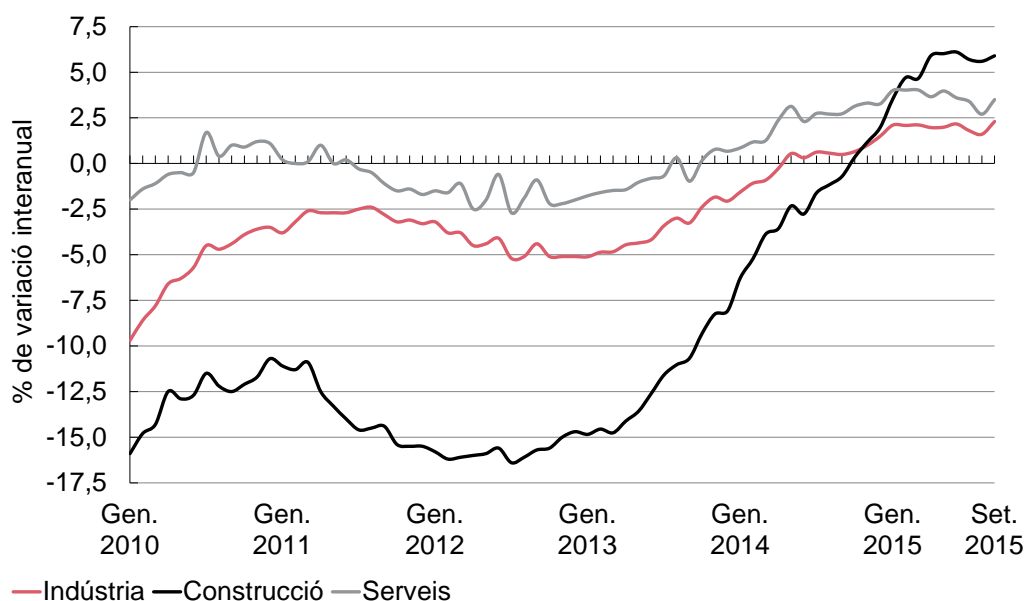
Els sectors d'activitat amb un creixement més alt de l'afiliació són la construcció (5,9 % interanual) i els serveis (3,5 %)

La informació sectorial de l'afiliació a la Seguretat Social (corresponent al mes de setembre) mostra un creixement sòlid de l'ocupació a tots els grans sectors d'activitat, tret de l'agricultura (amb un descens d'un 0,4% interanual). El sector amb un augment més intens de l'afiliació, en termes relatius, és la construcció (5,9 % interanual). A més, el sector ja acumula sis mesos amb una taxa de creixement de l'afiliació superior al 5% interanual. Pel que fa a la indústria i als serveis, l'afiliació també creix de manera significativa (un 2,3 % interanual i un 3,5 % respectivament). Tot i això, en el cas dels serveis s'observa una lleu desacceleració els darrers mesos. D'altra banda, continua havent molta discrepància entre l'EPA i les dades d'afiliació pel que fa a l'evolució per sectors d'activitat. Per exemple, l'EPA detecta un augment de l'ocupació a la construcció molt reduït (d'un 0,3% interanual), i molt més baix que el que detectava l'enquesta a la primera meitat d'any. Al mateix temps, l'EPA també mostra un creixement de l'ocupació als serveis (d'un 1% interanual) molt més feble que les dades d'afiliació.

La informació d'afiliació desagregada per branques d'activitat mostra que la majoria d'activitats experimenta un creixement positiu de l'ocupació en termes interanuals. A la indústria, destaca el bon

comportament de l'afiliació en activitats com la reparació de maquinària, la indústria de l'alimentació, les altres indústries manufactureres (que inclou subsectors com la fabricació de joieria o joguines) i la indústria química. Quant als serveis, les branques amb un increment més alt són la programació i consultoria informàtica; les activitats professionals i científiques; els serveis d'informació i també l'epígraf activitats relacionades amb l'ocupació, que inclou les persones que treballen per a empreses de treball temporal i que poden estar contractades en qualsevol sector d'activitat. Totes aquestes branques mostren creixements de l'afiliació superiors al 10% interanual.

Evolució de l'afiliació a la Seguretat Social a Catalunya per grans sectors

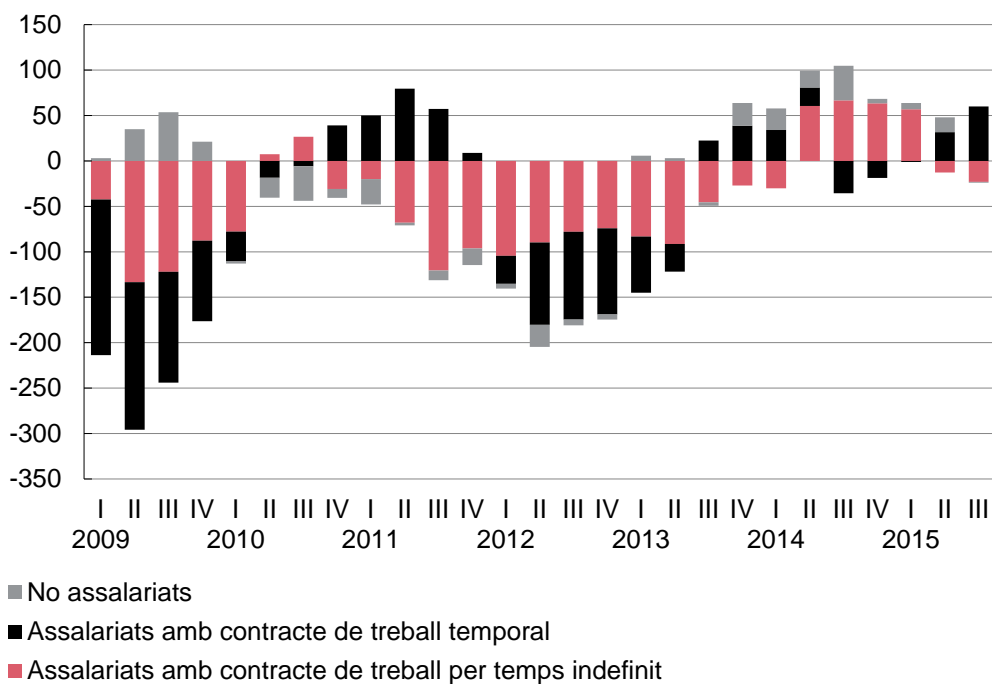
Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

Fort creixement de l'ocupació temporal, mentre que l'ocupació a temps parcial modera la seva caiguda

Segons l'EPA, la totalitat de l'ocupació generada els últims dotze mesos correspon a treballadors assalariats (que incrementen un 1,5 % interanual), mentre que l'ocupació per compte propi es redueix lleugerament. Cal destacar que l'afiliació no detecta aquesta caiguda del treball no assalariat, però sí que és cert que s'ha produït una certa desacceleració en l'afiliació al règim d'autònoms (creix un 1,7 % interanual, el ritme més baix en més d'un any). D'altra banda, l'EPA del tercer trimestre també mostra com l'ocupació que s'ha creat en termes nets és íntegrament a jornada completa (amb un augment d'un 1,6%), mentre que l'ocupació a temps parcial disminueix un 1,5% interanual. Val a dir, però, que el treball a temps parcial, que acumula més d'un any de caiguda interanual, ha moderat molt el seu descens en aquest trimestre.

Una de les notes més destacades en l'EPA del tercer trimestre és el fort creixement de l'ocupació temporal, que accelera el seu augment fins a un 12,8%. En canvi, el nombre d'assalariats amb contracte indefinit cau per segon trimestre consecutiu i accentua el seu descens fins a un 1,1 % interanual. Aquest comportament ha determinat un increment en la taxa de temporalitat, que puja fins a un 20,5 %, el valor més alt en quatre anys. Cal destacar que les dades de l'EPA per a Espanya també indiquen un creixement significatiu de l'ocupació temporal (d'un 10,1% interanual). D'altra banda, les dades de les oficines de treball de la Generalitat (OTG) relatives als contractes registrats mostren que en el període gener-setembre de 2015 s'han signat un 11,8 % més de contractes temporals i un 14,8 % més de contractes indefinits que durant el mateix període de l'any 2014. En aquest sentit, cal tenir en compte que un increment en el nombre de contractes indefinits no té perquè traduir-se en un augment dels treballadors indefinits. En primer lloc, es tracta de fonts estadístiques diferents (una procedeix del servei públic d'ocupació, i l'altra de l'EPA). A més, en el cas dels contractes registrats estem parlant d'una variable flux, que mostra la gent que ha signat un contracte indefinit i que "entra" en aquesta situació.

Variació interanual del nombre absolut d'ocupats

Font: Idescat.

La població activa continua reduint-se (cau un 0,8 % interanual), però la taxa d'activitat segueix en un valor molt elevat (78,9 %)

El tercer trimestre de 2015 la població en edat de treball (de 16 anys i més) va seguir la tendència a la baixa dels últims dos anys, i va anotar una reducció d'un 0,2 % interanual (una mica més moderada que les

caigudes registrades els anys 2013 i 2014). Al mateix temps, la població activa també va prolongar la seva caiguda interanual, amb un descens d'un 0,8% (cal recordar que la població activa es redueix de manera sostinguda des de finals de 2011). De tota manera, la taxa d'activitat de 16 a 64 anys (que se situa en un 78,9 %) només baixa una mica, i es manté en un valor molt alt, tal com ha passat al llarg de la crisi. En definitiva, tant la població activa com la població en edat de treballar

Magnituds del mercat de treball a Catalunya i a Espanya

	2013	2014	Segon trimestre del 2015	Tercer trimestre del 2015
Catalunya				
Població activa (% de variació interanual)	-1,3	-1,5	-0,2	-0,8
Població ocupada (% de variació interanual)	-2,0	2,1	1,2	1,2
Assalariats amb contracte de treball indefinit	-3,0	2,0	-0,6	-1,1
Assalariats amb contracte de treball temporal	-1,7	0,0	6,8	12,8
Població en atur	1,4	-13,4	-5,7	-9,2
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	79,1	79,0	79,4	78,9
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	60,7	62,9	64,1	65,0
Taxa d'atur (%)	23,1	20,3	19,1	17,5
Homes	23,7	20,6	18,2	16,7
Dones	22,4	20,0	20,1	18,4
Població de 16 a 24 anys	50,2	47,1	43,7	40,7
Taxa de temporalitat (%)	18,6	18,3	19,5	20,5
Proporció d'ocupació a temps parcial (%)	15,3	15,3	13,3	13,7
Espanya				
Població activa (% de variació interanual)	-1,1	-1,0	0,2	-0,1
Població ocupada (% de variació interanual)	-2,8	1,2	3,0	3,1
Població en atur (% de variació interanual)	4,1	-7,3	-8,4	-10,6
Taxa d'activitat de la població de 16 a 64 anys (%)	75,3	75,3	75,7	75,4
Taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys (%)	55,6	56,8	58,7	59,4
Taxa d'atur (%)	26,1	24,4	22,4	21,2

Font: Enquesta de població activa (EPA), de l'INE.

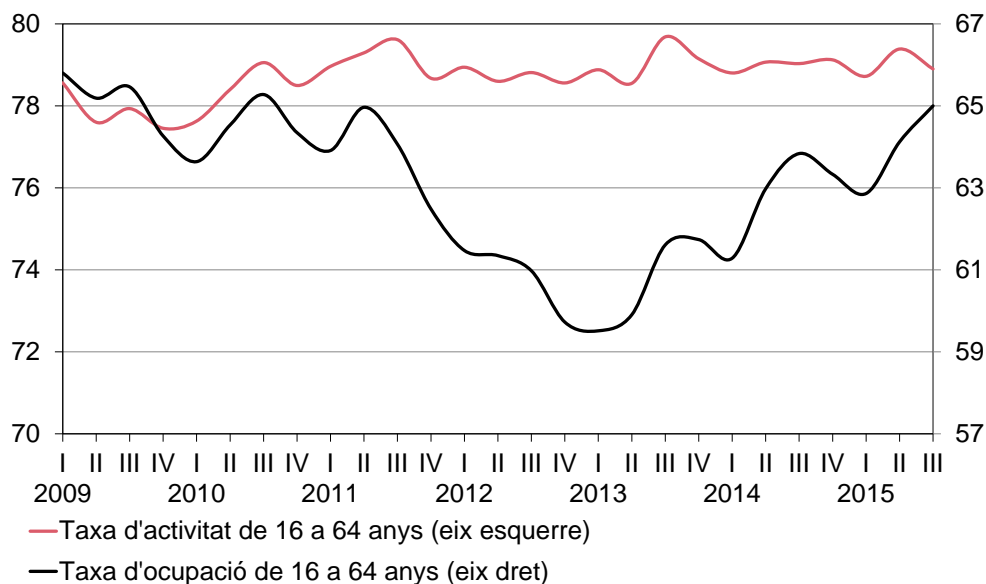
han baixat, però la ràtio entre aquestes dues variables (la taxa d'activitat) disminueix molt poc i pràcticament es manté. Val a dir que en el cas espanyol la població de 16 anys i més i la població activa experimenten una davallada més suau que en el cas català. De fet, des de 2015 la població activa a Espanya ha aturat la tendència a la baixa.

La taxa d'activitat a Espanya (d'un 75,4% el tercer trimestre) també s'ha mantingut molt estable al llarg de la crisi, i en valors força alts, tot i que inferiors als corresponents a Catalunya.

La taxa d'ocupació de 16 a 64 anys puja fins a un 65 %

El creixement de l'ocupació ha determinat un nou augment en la taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys, que arriba fins a un 65% %, la taxa més alta en més de quatre anys. L'increment en la taxa d'ocupació sobretot es deriva de la bona evolució de la taxa dels homes, amb una pujada més de 2 punts els últims dotze mesos (fins a assolir un 69,6 %). En canvi, la taxa d'ocupació femenina ha augmentat poc en l'últim any, i se situa en un 60,4 %. Per edats, s'ha produït un creixement molt significatiu de l'ocupació de la població de 16 a 24 anys i, en menor mesura, de la població de 55 a 64 anys.

Taxa d'activitat i taxa d'ocupació (de 16 a 64 anys)

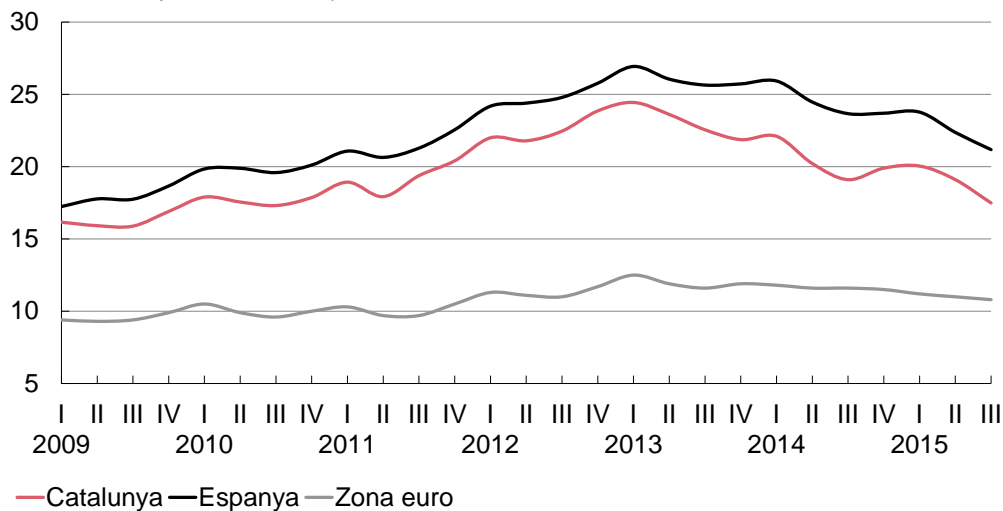
Font: Idescat i INE.

La taxa d'atur s'ha reduït fins a un 17,5%, la taxa més baixa en cinc anys

El creixement positiu de l'ocupació i el retrocés en la població activa han accentuat el ritme de caiguda de la població en atur, que disminueix el tercer trimestre un 9,2 %. En comparació amb fa un any (tercer trimestre de 2014), el nombre d'aturats ha disminuït en 66.500 persones, gràcies a l'increment, en termes nets, de 36.100 ocupats i a la reducció de 30.400 persones actives. La taxa d'atur cau fins a un 17,5%, la més baixa en cinc anys. A l'igual que passava amb l'ocupació, la davallada en l'atur ha beneficiat en particular a la població

masculina: la seva taxa d'atur (d'un 16,7 % el tercer trimestre) s'ha reduït de manera significativa, i des de 2015 és força inferior a la taxa d'atur de les dones (que és d'un 18,4 %).

Evolució de la taxa d'atur
% d'aturats / població activa)

Font: Idescat, INE i Eurostat.

Es redueix la taxa d'atur juvenil i la proporció d'atur de llarga durada

Per grups d'edat, els joves (de 16 a 24 anys) continuen amb una taxa d'atur elevada (d'un 40,7 %), i molt superior a la resta de grups d'edat. No obstant això, l'atur juvenil ha millorat de manera substancial els últims 12 mesos, de manera que s'ha anotat la taxa d'atur més baixa des de finals de 2010. Un altre dels col·lectius més castigats per l'atur, a més dels joves, és la població nascuda a l'estranger. La seva taxa d'atur (d'un 28,7 %) també ha disminuït de manera considerable, ja que anota el valor més baix des de l'any 2010. D'altra banda, tot i que el percentatge d'atur de llarga durada (persones en atur que cerquen feina des de fa més d'un any) continua sent molt elevat (d'un 58,9 %), és el més baix des de finals de 2013. La proporció d'atur de molt llarga durada (els que cerquen feina des de fa més de dos anys), que afecta un 41,8 % de les persones aturades, també sembla haver tocat sostre.

La taxa d'atur d'Espanya baixa fins a un 21,2 %, però continua sent la segona més alta de la zona euro

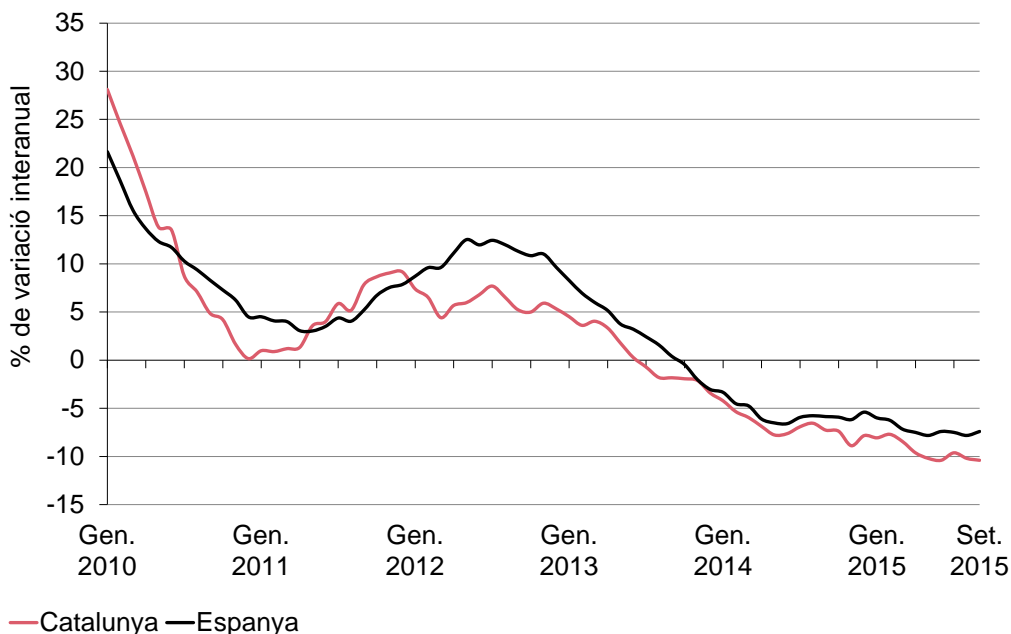
A Espanya la població en atur prolonga la reducció, gràcies al sòlid creixement de l'ocupació. La taxa d'atur espanyola ha disminuït fins a un 21,2 %, el valor més reduït des del segon trimestre de 2011. D'altra banda, la taxa d'atur de Catalunya (17,5 %) ha seguit en valors força

inferiors a la mitjana estatal (3,7 punts percentuals per sota). Per comunitats autònomes, es manté la disparitat en les taxes d'atur: mentre que Navarra i La Rioja mostren les taxes més reduïdes (totes dues amb una taxa d'un 13,6 %), Andalusia presenta la taxa d'atur més gran, d'un 31,7 %. A la zona euro, la taxa d'atur ajustada estacionalment ha baixat lleugerament el tercer trimestre, fins a un 10,8 %, la taxa més reduïda des de finals de 2011. Les economies que presenten les taxes d'atur més elevades són Grècia (25 %, segons la dada de juliol) i Espanya (22,8 % segons les dades del tercer trimestre d'Eurostat). Les taxes d'atur més baixes dins de la zona euro corresponen a Alemanya (4,5 %) i Malta (5,1 %).

L'atur registrat disminueix a un ritme d'un 10,9 % interanual

L'atur registrat ja acumula més de dos anys amb descensos interanuals a Catalunya. Els últims mesos el ritme de caiguda ha continuat sent intens i, segons la darrera dada, el mes de juny cau un 10,9 % interanual. Cal recordar que aquesta font d'informació només inclou les persones en atur que s'inscriuen voluntàriament a les oficines de les OTG. A Espanya, l'atur registrat ha accentuat la caiguda els últims mesos (baixa un 8,2 % interanual el mes de setembre), però el descens no és tan pronunciat com en el cas català.

Evolució de l'atur registrat

Font: Oficines de treball de la Generalitat i Servei Públic Estatal d'Ocupació.

5.

L'evolució dels preus i dels salaris

5.1. L'evolució dels preus

La inflació torna a taxes negatives (-0,5 % interanual el setembre), per l'abaratiment dels carburants

La inflació catalana va recuperar el signe positiu els mesos centrals de 2015, però posteriorment ha disminuït i ha tornat a taxes negatives a partir d'agost. El setembre la inflació s'ha tornat a reduir fins arribar a un -0,5%

Evolució de l'IPC per grups de despesa (% de variació interanual)

	General	Aliments	Begudes, alcohol i tabac	Vestit	Habitatge	Parament de la llar	Medicina	Transports	Comunicacions	Lleure i cultura	Ensenyament	Hotels, cafès i restaurants	Altres
Catalunya													
Mitjana del 2012	2,9	2,5	5,9	0,4	4,9	1,5	7,3	5,1	-3,4	1,1	6,6	1,5	2,7
Mitjana del 2013	1,7	0,0	6,1	0,2	1,7	1,7	5,1	-0,1	-4,3	1,3	10,5	0,9	2,7
Mitjana del 2014	0,1	0,1	1,2	0,2	1,7	-0,1	0,7	-1,1	-6,1	-0,7	0,9	0,5	1,6
Desembre del 2013	0,2	1,2	5,3	0,0	0,6	0,5	-4,2	0,6	-6,6	-0,9	0,7	0,3	1,0
Desembre del 2014	-0,7	0,2	0,0	0,3	0,4	-0,1	-0,1	-5,8	-5,7	-0,7	1,4	0,9	1,9
Juliol del 2015	0,4	1,8	1,1	0,6	0,1	0,6	0,2	-3,5	-0,6	0,3	1,4	1,2	2,1
Agost del 2015	-0,1	2,5	1,1	0,5	-1,4	0,2	-0,3	-5,5	-0,6	-0,1	1,4	1,3	2,0
Setembre del 2015	-0,5	2,4	1,1	0,5	-3,5	0,5	0,1	-6,6	-0,6	0,6	1,4	1,3	2,1
Espanya													
Mitjana del 2012	2,4	2,3	5,9	0,3	5,1	0,9	3,5	4,8	-3,4	0,7	4,8	0,9	2,3
Mitjana del 2013	1,4	2,8	6,1	0,0	0,9	0,9	6,9	0,4	-4,2	0,7	8,1	0,5	2,1
Mitjana del 2014	-0,2	-0,3	1,4	0,1	1,3	-0,5	0,1	-0,9	-6,1	-1,4	1,8	0,5	1,0
Desembre del 2013	0,3	1,2	5,6	0,0	0,0	-0,2	0,0	1,0	-6,6	-1,2	1,9	0,2	0,3
Desembre del 2014	-1,0	-0,3	0,4	0,2	-0,2	-0,6	-0,2	-5,5	-5,7	-1,2	1,3	0,6	1,3
Juliol del 2015	0,1	1,4	1,3	0,5	-0,1	-0,1	0,2	-3,5	-0,6	-0,2	1,2	0,9	1,7
Agost del 2015	-0,4	1,9	1,2	0,5	-1,9	-0,1	0,0	-5,4	-0,6	-0,4	1,2	1,0	1,7
Setembre del 2015	-0,9	1,8	1,3	0,5	-4,4	-0,1	0,3	-6,4	-0,6	0,1	1,1	0,9	1,7

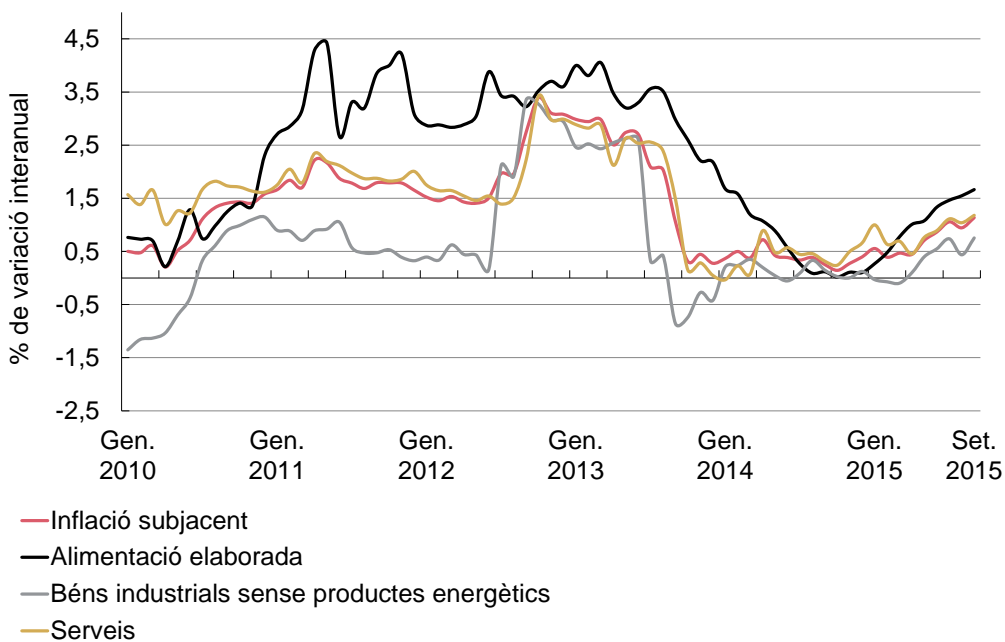
Font: elaboració a partir de les dades de l'INE.

interanual. La moderació històrica de la inflació catalana des de fa dos anys està relacionada, en gran mesura, amb el baix preu del cru. Els dos darrers mesos els preus dels productes derivats del petroli han anat a la baixa, i això ha provocat que la inflació catalana hagi tornat a un signe negatiu. De tota manera, el paper moderador del preu del petroli podria esgotar-se en breu, ja que la cotització del petroli se situa en valors molt reduïts i té poc recorregut a la baixa: el setembre de 2015 la cotització mitjana del barril *Brent* ha estat de 47,7 dòlars, mentre que un any abans (el setembre de 2014) assolí un preu molt més alt (de 97 dòlars), i fa dos anys el preu era de 113,6 dòlars.

La inflació subjacent (1,1 % interanual) ha pujat en la segona meitat de l'any, si bé encara continua en taxes moderades

La inflació subjacent, tot i que encara resta en taxes moderades (1,1 % interanual), s'ha orientat clarament a l'alça en la segona meitat de 2015, a diferència del què ha passat amb la inflació general. L'acceleració de la inflació subjacent ha estat generalitzada per components. L'increment més alt és el de l'alimentació elaborada, alcohol i tabac, amb un augment d'un 1,7 % interanual. Destaca, en particular, l'encariment d'alguns aliments com l'oli, amb un creixement de preus que supera el 20% interanual. El component de serveis també accelera el seu ritme fins a un 1,2 % interanual. Per acabar, els béns industrials sense productes energètics és el component amb un increment més petit (d'un 0,8 %). Tot i això, registren el creixement més alt des de juny de 2013.

Evolució de la inflació subjacent i dels seus components

Font: INE.

Evolució de l'IPC per grups especials (% de variació interanual)

	Índex de preus sense aliments no elaborats ni productes energètics					
	Total	Serveis	Béns industrials sense productes energètics	Alimentació elaborada, begudes i tabac	Alimentació no elaborada	Productes energètics ¹
Catalunya						
Mitjana del 2012	2,1	2,0	1,6	3,3	2,1	9,0
Mitjana del 2013	1,9	1,9	1,1	3,2	3,2	-0,3
Mitjana del 2014	0,4	0,4	0,1	0,6	-0,7	-1,1
Desembre del 2013	0,3	0,0	-0,4	2,2	0,5	-0,2
Desembre del 2014	0,4	0,7	0,1	0,1	0,4	-8,6
Juliol del 2015	1,1	1,1	0,7	1,5	2,4	-5,7
Agost del 2015	0,9	1,0	0,4	1,5	4,2	-9,5
Setembre del 2015	1,1	1,2	0,8	1,7	3,6	-13,2
Espanya						
Mitjana del 2012	1,6	1,5	0,8	3,1	2,3	8,9
Mitjana del 2013	1,4	1,4	0,6	3,1	3,6	0,0
Mitjana del 2014	0,0	0,1	-0,4	0,4	-1,2	-0,8
Desembre del 2013	0,2	0,0	-0,5	2,3	0,6	0,2
Desembre del 2014	0,0	0,3	-0,2	-0,2	-0,4	-8,5
Juliol del 2015	0,8	0,9	0,4	1,2	1,7	-5,8
Agost del 2015	0,7	0,8	0,3	1,4	2,7	-9,8
Setembre del 2015	0,8	0,9	0,4	1,4	2,6	-13,6

¹ Inclou els preus de carburants i combustibles i el d'altres productes energètics (electricitat, etc.).

Font: INE.

El grup d'aliments és el que registra l'encariment més gran (d'un 2,4 % interanual)

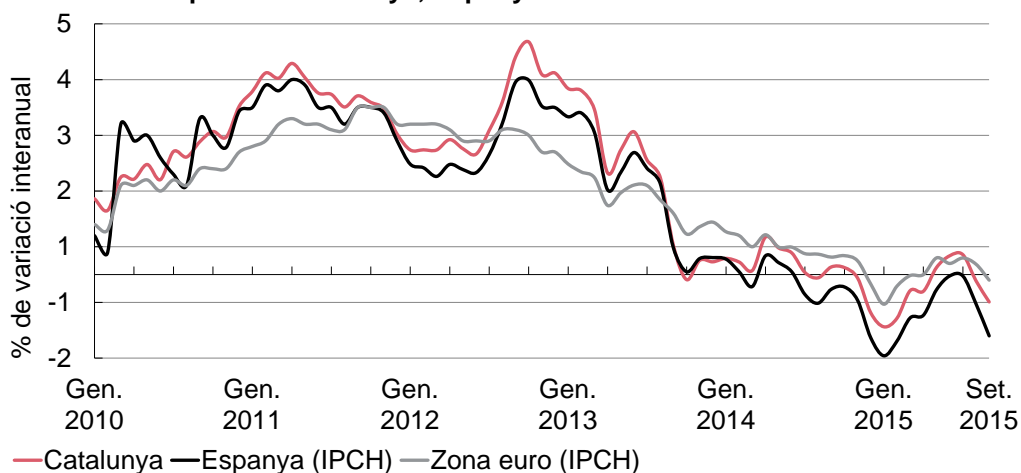
Pel que fa a l'evolució interanual dels preus per grups de despesa, la moderació és força general. Només dos grups presenten creixements superiors al 2 %. D'una banda, els preus dels aliments s'han accelerat de manera significativa el 2015, i anoten un creixement d'un 2,4 % interanual el setembre. L'orientació a l'alça s'explica tant per l'alimentació elaborada com per la no elaborada. D'altra banda, també cal destacar l'increment d'un 2,1 % interanual del grup d'altres despeses (que inclou despeses com ara les assegurances i els productes d'ús personal). En sentit contrari, les caigudes més fortes en els preus són protagonitzades pels dos grups més beneficiats per l'abaratiment de l'energia: els transports (amb una reducció interanual d'un 6,6 %) i les despeses d'habitatge (amb un descens d'un 3,5 % interanual gràcies a la baixada en el preu de l'electricitat). Un altre grup de despesa que

experimenta caigudes interanuals dels preus és el de comunicacions (amb una disminució d'un 0,6 %), si bé els descens és molt inferior al que s'havia vingut registrant els últims anys.

La inflació espanyola cau fins a un -0,9 % interanual, mentre que la inflació subjacent (0,8 %) creix gradualment

La inflació espanyola acumula més d'un any en taxes negatives (tret d'un lleu parèntesi de dos mesos, el juny i juliol, quan la taxa va ser positiva). El setembre de 2015 s'ha accentuat la tendència a la baixa, i la inflació interanual es redueix fins a situar-se en un -0,9 % interanual. Com en el cas català, la inflació negativa s'explica en gran mesura per l'abaratiment de l'energia. Això explica la gran diferència (d'1,7 punts) entre la inflació mesurada per l'IPC general i la inflació subjacent: aquest darrer indicador, tot i que continua sent moderat, s'ha accelerat gradualment al llarg de 2015, fins a situar-se en un 0,8 % el mes de setembre.

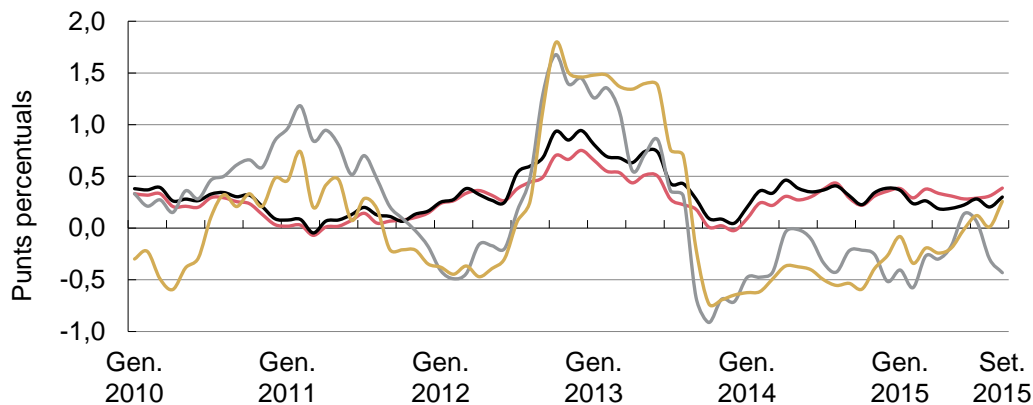
Evolució dels preus a Catalunya, Espanya i la zona euro

Font: INE.

El diferencial d'inflació de Catalunya amb la mitjana estatal ha augmentat, i se situa en 0,4 punts percentuals el setembre. El grup de despesa amb un diferencial més ampli és el de despeses d'habitatge (amb un diferencial d'inflació de 0,9 punts percentuals). És a dir, tot i que els preus d'aquest grup baixen, ho fan amb menys força a Catalunya que no pas a Espanya. També destaca el diferencial d'inflació en el grup d'aliments (de 0,6 punts percentuals)- que és més ampli en l'alimentació no elaborada-, i en el parament de la llar (0,6 punts). D'altra banda, en termes d'inflació subjacent, la corresponent a Catalunya ha estat 0,3 punts percentuals superior a la mitjana estatal.

Evolució dels diferencials d'inflació de Catalunya amb Espanya i amb la zona euro

- Diferencial d'inflació amb Espanya
- Diferencial d'inflació subjacent amb Espanya
- Diferencial d'inflació amb la zona euro
- Diferencial d'inflació subjacent amb la zona euro

Font: INE.

La inflació de la zona euro disminueix fins a un -0,1 % interanual

A la zona euro la inflació ha retornat a una taxa negativa, d'un -0,1 % interanual, i com a Catalunya, la causa principal és la reducció de preu de l'energia. La inflació subjacent se situa en un 0,9 % interanual per cinquè mes consecutiu. Dins de la UEM, la moderació de preus continua sent la tònica general, i tots els estats mostren inflacions inferiors al 2%. La inflació més negativa es registra a Xipre (-1,9 % interanual), Espanya (-1,1 % interanual, en termes d'IPC harmonitzat), Eslovènia (-1%) i Grècia (-0,8 %).

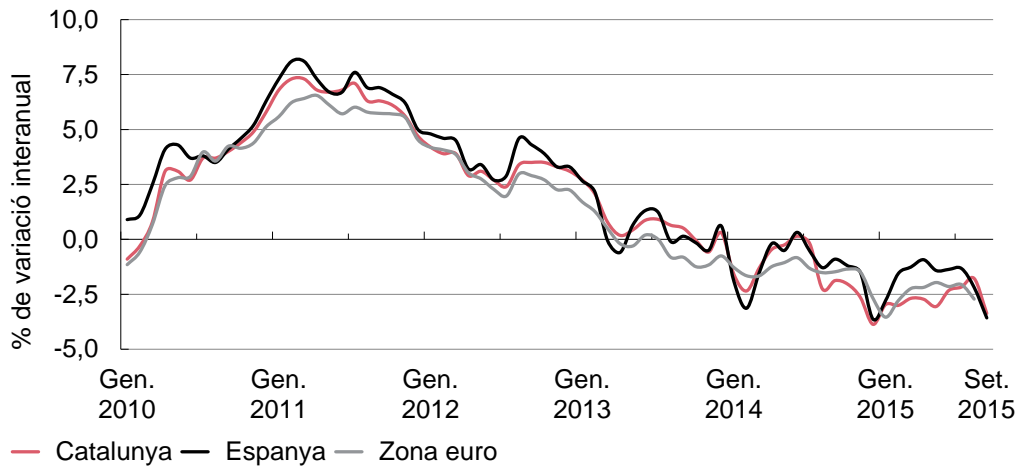
Pel que fa al diferencial d'inflació entre Catalunya i la zona euro, ha estat negatiu el setembre, quan s'ha situat en -0,4 punts percentuals. Així, es manté la tendència general dels últims dos anys, quan la inflació catalana ha estat gairebé sempre inferior a la de la UEM. No obstant això, la inflació subjacent a Catalunya (1,1 % interanual) ja supera la corresponent a la zona euro (0,9 %), després d'haver estat gairebé dos anys sistemàticament per sota. Això suggereix que l'energia exerceix un paper molt significatiu sobre els preus de consum en l'economia catalana, tant a la baixa – com succeeix actualment- com a l'alça (en períodes d'encariment de l'energia i del petroli).

Els preus industrials continuen disminuint (baixen un 3,4 % interanual)

L'índex de preus industrials de sortida de fàbrica (IPRI), que encadena taxes interanuals negatives des de principis del 2014, el mes de setembre ha registrat un descens d'un 3,4 % interanual. El ritme de

caiguda és el més accentuat des del mes de desembre del 2014. La categoria d'energia és la que mostra una caiguda més gran (d'un 13,4 % interanual); la segueix la de béns intermedis, que disminueix un 0,6 % interanual. La categoria de béns d'equipament ha registrat una variació nul·la. D'altra banda, a Espanya els preus industrials cauen amb més força que a Catalunya, ja que baixen un 3,6 % interanual, la reducció més pronunciada de tot el 2015. Finalment, a la zona euro, amb dades del mes d'agost, els preus industrials s'han reduït un 2,7 % interanual.

Evolució de l'índex de preus industrials (IPRI)

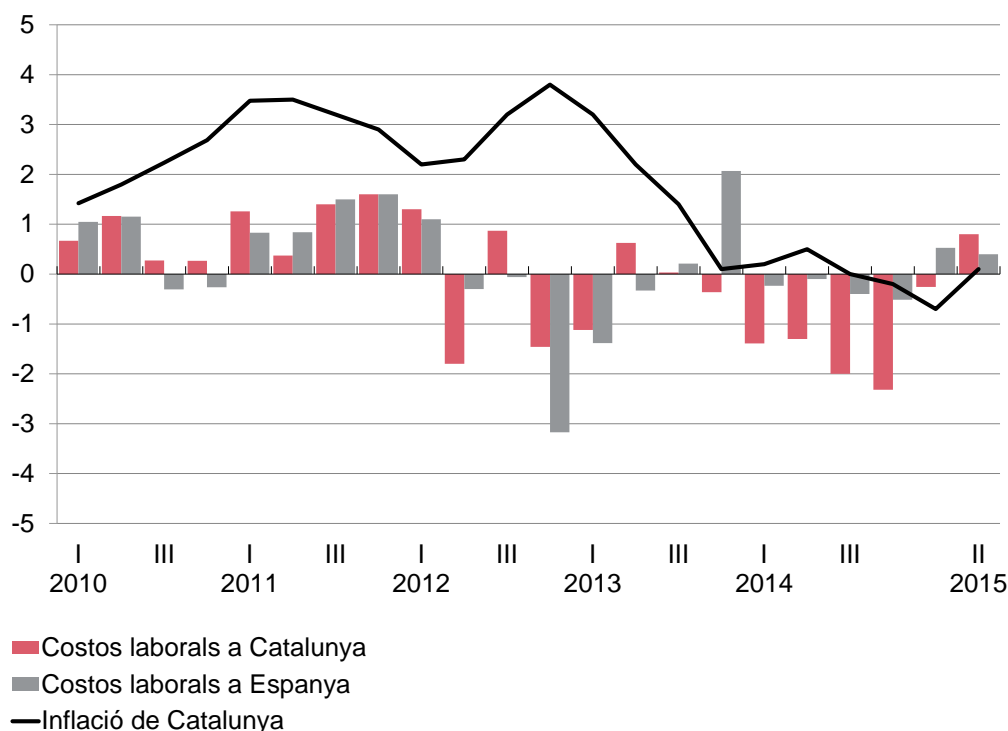
Font: INE i Eurostat.

5.2. L'evolució dels salaris i dels costos laborals

Els costos laborals a Catalunya creixen un 0,8 % interanual durant el segon trimestre de l'any

Segons les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral (ETCL) de l'INE, el segon trimestre de 2015 ha augmentat a Catalunya el cost laboral mitjà per treballador i mes un 0,8 %, mentre al conjunt de l'Estat augmenta un 0,4 %. Ara bé, per al conjunt del primer semestre les conclusions a extreure són diferents, atès que els costos laborals augmenten un 0,3 % interanual a Catalunya i un 0,5 % a Espanya. D'altra banda, la inflació creix un 0,1 % en aquest segon trimestre, i per tant se situa per sota del creixement dels costos laborals per segon trimestre consecutiu.

Evolució comparativa dels costos laborals per treballador i mes a Catalunya i al conjunt de l'Estat (% de variació interanual)

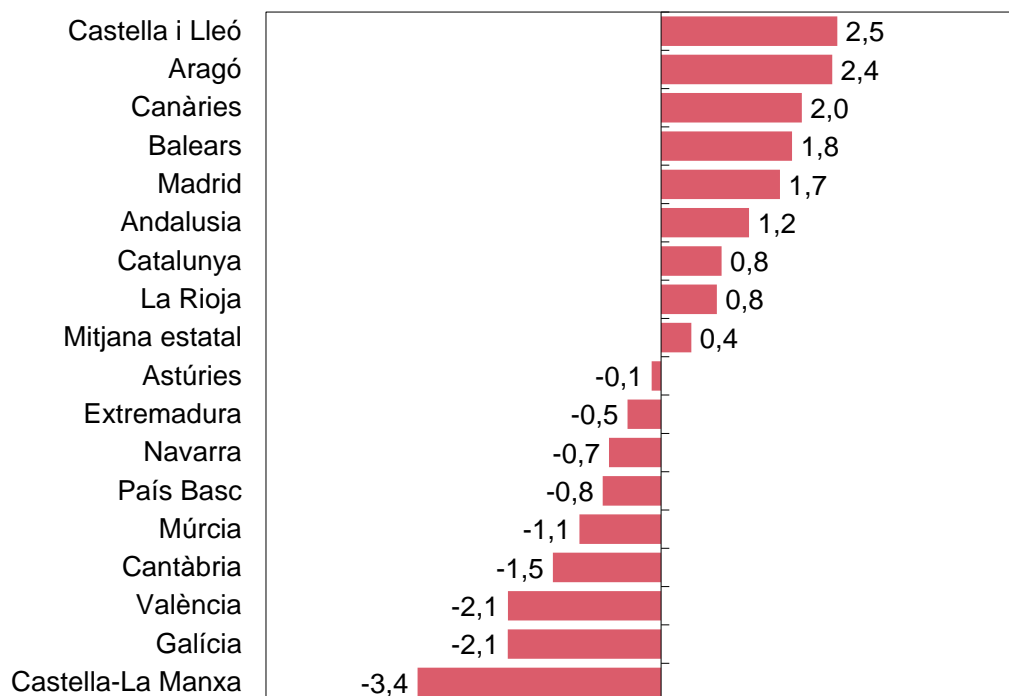

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

L'anàlisi regional de l'evolució dels costos laborals durant el segon trimestre del 2015 presenta diferències remarcables entre comunitats autònomes. Les caigudes més accentuades d'aquesta variable es produeixen a Castella-La Manxa (del 3,4 %), Galícia (del 2,1 %) i

València (del 2,1 %), mentre que en l'altre extrem sobresurten Castella i Lleó, Aragó i Canàries, amb increments del 2,5 %, 2,4 % i 2,0 % respectivament.

**Cost laboral per treballador i mes a les comunitats autònomes.
Segon trimestre del 2015 (% de variació interanual)**

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Si ens fixem en l'evolució dels diversos components dels costos laborals a Catalunya durant el primer semestre de 2015 la part del cost salarial presenta un increment de l'1,3 %. Aquesta variació és el resultat d'un augment del 0,3 % del cost salarial ordinari i del 7,8 % del cost salarial extraordinari, que comprèn les pagues extraordinàries així com els endarreriments. A Espanya l'increment dels costos salarials és inferior (1,0 %), tot reflectint un augment del 0,3% del cost salarial ordinari i del 6,4 % del cost salarial extraordinari. En aquest sentit, cal recordar que els treballadors públics van cobrar al març 44 dies de la paga extra suspesa del 2012.

Per la seva banda, els costos laborals no salarials a Catalunya, que inclouen les cotitzacions a la Seguretat Social i altres percepcions no salarials, s'han reduït un 2,6 % interanual. Per al conjunt de l'Estat, aquests costos laborals no salarials cauen un 1,1 %.

Pel que fa a l'evolució del nombre d'hores efectives de treball, es produeix una disminució a Catalunya (del 0,3 %), lleugerament superior a la del cas d'Espanya (del 0,2 %). La dinàmica seguida per aquestes hores efectives de treball situa l'evolució dels costos laborals per hora en un augment del 0,6 % a Catalunya i del 0,7 % a Espanya.

Costos salarials i laborals

(% de variació interanual)

	Cost per treballador i mes		Cost per hora de treball efectiva	
	2014	2015	2014	2015
Catalunya				
Cost laboral total	-1,3	0,3	-0,5	0,6
Cost salarial	-1,5	1,3	-0,6	1,6
Cost salarial ordinari	-1,6	0,3	-0,7	0,5
Cost salarial extraordinari	-0,8	7,8	0,0	8,2
Cost laboral no salarial	-0,9	-2,6	-0,1	-2,3
Hores pactades	0,0	-0,1		
Hores efectives de treball	-0,8	-0,3		
Espanya				
Cost laboral total	-0,2	0,5	0,9	0,7
Cost salarial	-0,1	1,0	1,0	1,2
Cost salarial ordinari	0,0	0,3	1,0	0,4
Cost salarial extraordinari	-0,4	6,4	1,1	6,5
Cost laboral no salarial	-0,4	-1,1	0,5	-0,8
Hores pactades	-0,6	0,0		
Hores efectives de treball	-1,0	-0,2		

Nota: valors mitjans fins al segon trimestre de cada any.

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Costos laborals i costos salarials ordinaris per sectors productius

(% de variació interanual)

	Catalunya		Espanya	
	2014	2015	2014	2015
Costos laborals per treballador i mes				
Total	-1,3	0,3	-0,2	0,5
Indústria	1,2	1,1	1,4	-0,4
Construcció	-6,0	-4,1	-0,5	-0,9
Serveis	-1,6	0,4	-0,4	0,8
Costos salarials ordinaris per treballador i mes				
Total	-0,5	0,6	0,9	0,7
Indústria	1,3	1,2	1,2	-0,5
Construcció	-3,3	-4,6	0,0	-1,9
Serveis	-0,8	0,7	0,9	1,2

Nota: valors mitjans fins al segon trimestre de cada any.

Font: Enquesta trimestral del cost laboral (INE).

Per sectors productius, a Catalunya la construcció ha experimentat durant el primer semestre d'enguany un retrocés molt notable dels costos laborals per treballador i mes, del 4,1 %, a diferència dels costos

dels serveis que s'han mantingut gairebé estables (amb un increment del 0,4 %) i dels de la indústria que han augmentat un 1,1 %. Per al conjunt de l'Estat l'evolució dels costos laborals per sectors productius presenta algunes diferències. Els costos per treballador i mes a la construcció cauen menys (0,9 %), mentre que els costos dels serveis augmenten un 0,8 % i els de la indústria disminueixen un 0,4 %. Per la seva banda, l'evolució seguida pels costos salarials ordinaris per treballador i mes presenten una evolució força semblant a la dels costos laborals per treballador i mes, excepte en el sector de la construcció a Espanya.

Els increments salarials pactats fins al setembre són del 0,87%

Els convenis col·lectius que s'han registrat fins al setembre del 2015 presenten un increment de les tarifes salarials del 0,87 %, augment lleugerament superior al que es va pactar en el mateix període de l'any 2014 (del 0,74 %). Aquest increment se situa per sota del llindar previst en el III Acord per a l'ocupació i la negociació col·lectiva que estableix un màxim de l'1 % el 2015.

Incrementos salarials pactats a Catalunya segons l'àmbit de negociació (% de variació interanual)

	Acords col·lectius	Treballadors afectats	Increment salarial pactat (%)
De gener a setembre del 2014			
Empresa	114	17.050	0,51
Sector	34	253.680	0,76
Total	148	270.730	0,74
De gener a setembre del 2015			
Empresa	150	20.583	0,74
Sector	50	961.682	0,87
Total	200	982.265	0,87

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social.

D'altra banda, cal destacar l'augment notable del nombre de treballadors afectats en la negociació col·lectiva (d'un 263 %), i en especial en l'àmbit sectorial, així com del nombre d'acords signats (d'un 35 %) respecte el mateix període de l'any anterior.

6.

El sector financer

6.1. Les entitats de dipòsit

La millora de les condicions financeres incideix positivament en les noves operacions de crèdit a les llars i les empreses

Les darreres dades del Banc d'Espanya que hi ha disponibles sobre els fluxos de crèdit (fins a agost de 2015), sostenen una revitalització sostinguda del crèdit, tant el que es destina a les llars com a les empreses. A Espanya el creixement del crèdit nou es va iniciar parcialment a principis del 2014 i s'ha consolidat durant el 2015, de tal manera que el creixement s'accelera en totes les agrupacions estadístiques. A les llars el crèdit nou concedit per habitatge a l'agost ha augmentat un 113,7 % interanual (un 33,4 % de gener a agost); el crèdit destinat a consum, un 41,4 % interanual (un 20,2 % de gener a agost), i la resta, un 19,0 % interanual. També s'ha incrementat el crèdit nou destinat a empreses, tant el que s'atribueix a les pimes (considerant el de menys d'un milió d'euros) com el que s'assimila a les grans empreses (considerant el de més d'un milió d'euros), que han crescut a l'agost un 12,5 % i un 19,9 % interanual, respectivament.

L'enquesta sobre préstecs bancaris del tercer trimestre de 2015, que el BCE realitza a prop de 140 entitats financeres de la zona euro (10 de les quals són espanyoles), mostra que els criteris d'aprovació de préstecs s'han relaxat lleugerament a Espanya per a l'adquisició d'habitatge per primera vegada des de 2006. L'enquesta també conclou que les sol·licituds de finançament de les llars per l'habitatge, consum i altres fins es van incrementar entre juliol i setembre. Paral·lelament, es confirma que la política monetària del BCE ha contribuït a la reducció dels tipus d'interès dels nous crèdits de l'Estat espanyol a les llars i a les empreses durant el 2015.

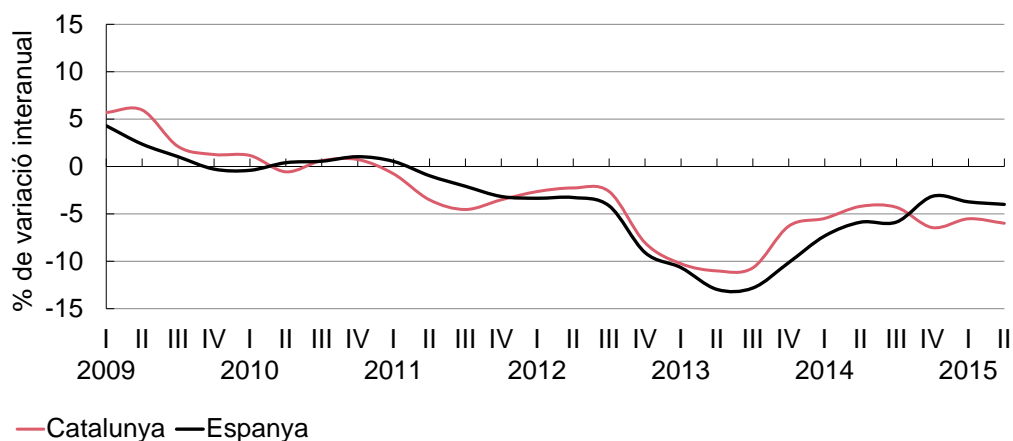
La represa del crèdit a Catalunya i al conjunt espanyol està molt relacionada amb les mesures d'expansió quantitativa implementades pel BCE. Tot sembla indicar que aquestes mesures es podrien estendre en el temps més del previst inicialment, atesa la manca de dinamisme de l'economia de la zona euro i la baixa inflació persistent. De fet, el consell de govern del BCE va manifestar, en la reunió d'octubre, que el programa de compra d'actius (60.000 milions d'euros mensuals fins

setembre de 2016) “té la flexibilitat suficient per ajustar la seva mida, composició i duració”. En la seva comunicació i la compareixença posterior, el BCE va deixar clar que contempla, entre la varietat de mesures que estudia, el possible augment de l’expansió quantitativa en el temps o inclús en el volum dels actius a comprar.

El crèdit viu de les entitats de dipòsit continua decreixent

A finals del segon trimestre del 2015 l’estoc total del crèdit de les entitats de dipòsit s’ha reduït un 6,0 % interanual a Catalunya. Per sectors, el crèdit destinat al sector privat resident (altres sectors residents) ha disminuït un 6,5 % interanual, mentre que el destinat al sector de les administracions públiques ha registrat un increment interanual d’un 2,2 %. En el conjunt de l’Estat, les variacions interanuals són molt semblants: caigudes del 4,0 % en l’estoc total del crèdit i del 4,5 % els altres sectors residents, mentre que augmenta el crèdit a les administracions públiques (3,5 %).

Evolució del crèdit de les entitats de dipòsit

Font: Banc d'Espanya.

Segons les dades provisionals d’agost del 2015 que ha publicat el Banc d’Espanya, tot i l’increment de la concessió de crèdits nous, la caiguda de l’estoc de crèdit és similar als els mesos anteriors, tant en el cas del crèdit total (que cau un 4,1 % interanual) com en el del crèdit concedit a altres sectors residents (que cau un 4,4%). D’altra banda, l’increment del crèdit viu de les administracions públiques ha minvat fins a un 0,5 % interanual.

Augmenta el crèdit viu concedit al sector de serveis (sense promoció immobiliària) i el destinat a l'adquisició de béns de consum durador

Al final del segon trimestre del 2015, l'estoc del crèdit concedit per les entitats de crèdit i per les entitats financeres de crèdit (aquestes darreres es dediquen, principalment, al finançament de productes de consum), va disminuir amb un ritme interanual d'un 4,6 %. Si se n'analitzen les principals agrupacions, s'observa que el crèdit viu destinat a activitats productives, que també és un 4,6 % inferior al que es va registrar un any abans, manté la tendència a la desacceleració que es va iniciar durant la segona meitat del 2013, mentre que la caiguda del crèdit viu destinat a les persones físiques (amb una variació d'un -4,7 % interanual) s'ha mostrat més estable durant els tres darrers anys.

Evolució del crèdit privat per finalitats

(dades de les entitats de crèdit de l'economia espanyola, % de variació interanual)

	Activitats productives					Persones físiques		
	Total	Indústria ¹	Serveis ²	Construcció	Promoció immobiliària	Total	Habitatge ³	Béns de consum duradors
2009	-1,8	-2,5	1,4	-14,1	1,6	-0,7	-0,1	-9,1
2010	1,3	0,1	9,8	-12,2	-2,2	-0,1	1,3	-14,6
2011	-4,2	-6,0	0,4	-13,9	-5,5	-2,4	-1,0	-10,4
2012	-14,5	-8,5	-7,5	-22,7	-24,9	-4,8	-3,6	-12,7
2013	-13,3	-11,9	-7,9	-21,1	-21,1	-5,4	-4,5	-21,3
1r trimestre del 2014	-10,7	-11,0	-6,9	-15,4	-16,4	-4,0	-4,2	-22,4
2n trimestre del 2014	-9,1	-9,8	-2,8	-13,6	-18,8	-3,3	-3,8	-5,4
3r trimestre del 2014	-9,5	-8,1	-3,4	-15,1	-19,9	-3,7	-4,0	-10,2
4t trimestre del 2014	-6,3	-2,8	-1,2	-17,3	-15,0	-3,5	-4,1	12,0
1r trimestre del 2015	-5,2	-3,3	0,5	-17,7	-14,2	-4,4	-4,2	24,5
2n trimestre del 2015	-4,6	-0,3	0,1	-16,9	-14,2	-4,7	-5,3	23,8

¹ Sense construcció.

² Sense promoció immobiliària.

³ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Font: Banc d'Espanya.

Pel que fa a les activitats productives, les reduccions interanuals més significatives continuen corresponent al sector de construcció i promoció immobiliària, mentre que els sectors industrials (sense la construcció) mostren caigudes bastant menys rellevants. Cal destacar que l'únic sector que presenta una variació interanual positiva de l'estoc de crèdit - i, en aquest cas, per dos trimestres consecutius- és el sector dels serveis (sense la contribució dels serveis de promoció immobiliària). D'altra banda, l'estoc del crèdit a les llars que es destina a béns de consum duradors continua amb una

variació molt positiva (+23,8 %), amb tres trimestres de creixement interanual, fet que confirma el dinamisme mostrat pel sector del consum en els darrers trimestres.

La morositat del sector privat se situa en un 11,0 % i continua a la baixa en tots els subsectors residents

La taxa de morositat del crèdit destinat al sector privat concedit per les entitats de crèdit i per les entitats financeres de crèdit, accelera la seva reducció, després d'haver assolit valors màxims a finals del 2013. Així, la taxa de finals del segon trimestre del 2015 és d'un 11,0%, el que representa una reducció d'1,1 punts percentuals respecte al primer trimestre de 2015. Aquesta evolució es justifica perquè la reducció interanual dels crèdits considerats morosos (d'un 19,8 %) és bastant superior a la de l'estoc total del crèdit (d'un 4,6 %).

Taxa de morositat per finalitats del crèdit a altres sectors residents

(dades de les entitats de crèdit de l'economia espanyola, %)

	Activitats productives							Persones físiques		
	Total	Activitats		Promoció		Cons-		Total	Habi-	Béns de
		Total	agràries	Indústria ¹	Serveis ²	trucció	immo-		tatge ³	consum
							biliària			duradors
2009	5,1	6,2	3,4	4,1	3,0	8,5	10,1	3,7	2,9	7,6
2010	5,8	7,9	4,3	4,4	3,4	12,1	14,0	3,2	2,4	6,8
2011	6,1	8,4	4,4	4,7	3,5	13,3	15,3	3,2	2,5	6,9
2012	10,4	15,5	9,2	9,1	7,9	25,8	29,1	4,9	4,0	6,1
2013	13,6	20,3	13,6	13,1	11,7	34,3	38,0	6,9	6,0	6,8
1r trimestre del 2014	13,4	19,7	13,1	13,4	11,0	33,0	37,9	7,1	6,3	7,3
2n trimestre del 2014	13,1	19,5	12,4	13,7	11,0	32,6	38,0	7,0	6,1	6,5
3r trimestre del 2014	13,0	19,5	12,1	13,5	11,4	32,9	37,4	6,9	6,0	6,5
4t trimestre del 2014	12,5	18,5	12,3	12,8	10,9	32,6	36,2	6,8	5,9	5,7
1r trimestre del 2015	12,1	17,6	11,8	12,6	10,4	32,1	34,7	6,7	5,9	5,6
2n trimestre del 2015	11,0	16,2	11,0	11,8	9,8	29,8	32,1	6,0	5,3	4,7

¹ Sense construcció.

² Sense promoció immobiliària.

³ Adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Font: Banc d'Espanya.

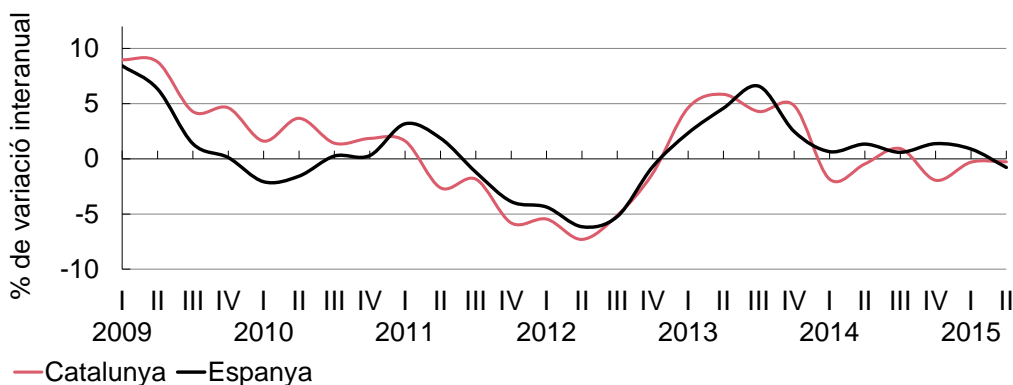
La taxa de morositat de les activitats productives es redueix fins a un 16,2 %; les taxes més altes continuen corresponent a les activitats relacionades amb la construcció i amb la promoció immobiliària (un 29,8 % i un 32,1 %, respectivament). Pel que fa a les persones físiques, la taxa de morositat decreix més lentament que en les activitats productives i se situa en un 6,0 %, amb una contribució majoritària dels actius de cobrament dubtós provinents de l'adquisició i rehabilitació d'habitatge.

Les dades més recents del Banc d'Espanya posen de manifest que l'agost del 2015 la taxa de morositat agregada s'ha reduït una mica i ha arribat a baixar de l'11 %, perquè el ritme de reducció de crèdits morosos segueix per sota del ritme de caiguda de l'estoc de crèdit.

Els tipus d'interès baixos estanquen l'evolució dels dipòsits

Els tipus d'interès baixos estan comportant canvis en l'orientació de l'estalvi, que incrementa la seva participació en inversions amb més rendibilitat i més risc, com els fons d'inversió, o bé es decanta per opcions amb més liquiditat, com els dipòsits a la vista. Els tipus d'interès continuen en mínims històrics i la política monetària expansiva del BCE ha incrementat la liquiditat en els mercats financers, la qual cosa segueix alimentant el creixement patrimonial dels fons d'inversió. Així, segons les dades de setembre de 2015 de l'Associació d'Institucions d'Inversió Colectiva i Fons de Pensions (INVERCO), el volum dels fons d'inversió mobiliaris (214.609 milions d'euros) ha crescut un 13,7 % interanual. El nombre de participants en els fons d'inversió (més de 7,5 milions) s'ha incrementat un 21,5 % interanual el setembre de 2015.

Evolució dels dipòsits

Font: Banc d'Espanya.

Pel que fa a les entitats de dipòsit, l'estoc dels dipòsits a termini continua disminuint, mentre que augmenten els dipòsits a la vista i els dipòsits d'estalvi, com a resultat de la preferència per la liquidat motivada pel baix nivell de tipus d'interès. A Catalunya, l'estoc del conjunt de dipòsits a final de juny del 2015 ha mantingut la mateixa reducció, del 0,3 % interanual, que tenia al març, el que representa una estabilització en la taxa de variació. A l'Estat espanyol els dipòsits s'han reduït un 0,8 % en termes interanuals a finals de juny del 2015. La part dels dipòsits de les administracions públiques presenten una gran variabilitat: a finals del segon trimestre de 2015 creixen un 6,9 % a Catalunya i cauen un 1,1 % a Espanya, ambdós en termes interanuals, mentre que havien crescut molt més a finals de març de 2015 (un

34,9% a Catalunya i un 14,5 % a Espanya en el mateix període). En canvi, el comportament de l'estoc de dipòsits corresponents al sector privat resident ha estat més estable, i s'ha reduït a finals de juny un 0,4% a Catalunya i un 0,8 % a escala estatal, també en termes interanuals.

6.2. El mercat de valors

Les borses recuperen a l'octubre valors positius després de les pèrdues de l'estiu motivades per les incerteses a la Xina

Els darrers mesos els mercats de valors s'han vist afectats per les incerteses sobre la marxa de l'economia mundial, amb un increment de la volatilitat a la majoria dels mercats. Els principals índexs borsaris internacionals es van veure afectats durant els mesos d'estiu per la caiguda de les borses xineses, la devaluació del yuan i les intervencions del banc central xinès per controlar el tipus d'interès i injectar liquiditat a la seva economia. D'altra banda, els mercats continuen estan molt pendents del moment que la Fed decideixi pujar els tipus d'interès, una decisió que s'ha posposat per la desacceleració de l'economia dels EUA però que en el moment que arribi comportarà un empitjorament de la situació creditícia de les economies emergents.

Les variacions dels índexs de les principals borses internacionals durant el tercer trimestre de 2015 ha estat força negativa: caigudes del 7,0 % per al CAC francès i el DAX Xetra alemany, del 7,6 % del Dow Jones i del 9,5 % de l'Euro Stoxx 50, de l'11,7 % de l'IBEX 35 o del 14,1% del Nikkei 225 japonès. Nogensmenys, els increments assolits durant el primer semestre de l'any ha fet possible que les evolucions acumulades no siguin tan negatives en alguns casos o que mantinguin creixements positius en el conjunt dels nou primers mesos del 2015.

Si considerem l'evolució interanual a finals de setembre de 2015, s'observa que l'IBEX 35 ha estat el que ha mostrat un decrement més gran (-11,7 %). També han tingut caigudes importants el FTSE 100 anglès (-8,5 %), el Dow Jones (-4,4 %) i l'Euro Stoxx 50 (-3,9 %). D'altra banda, alguns índexs han assolit guanys: Nikkei (+7,5 %), DAX (+2,0 %), FTSE MIB 40 (1,9 %) i CAC 40 (+0,9 %).

L'evolució dels mercats ha estat bastant positiva durant l'octubre, en part per la injecció d'optimisme que suposa les noves mesures de política monetària del banc central xinès. D'altra banda, els anuncis

Rendibilitats dels principals índexs borsaris internacionals

(% de variació)

		Del 30.9.2014 al 30.9.2015	Del 31.12.2014 al 30.9.2015	Del 31.12.2014 al 23.10.2015
Euro Stoxx 50	Zona euro	-3,9	-1,5	8,9
CAC 40	França	0,9	4,3	15,2
FTSE MIB 40	Itàlia	1,9	12,0	19,6
IBEX 35	Espanya	-11,7	-7,0	1,9
Dax Xetra 30	Alemanya	2,0	-1,5	10,1
FTSE 100	Regne Unit	-8,5	-7,7	-1,9
Dow Jones	EUA	-4,4	-8,6	-1,0
Nikkei 225	Japó	7,5	-0,4	7,9

Font: Bloomberg.

fets pel BCE el passat 22 d'octubre mostren la seva decisió de continuar aplicant mesures expansives (ratificació del programa de compres d'actius i el possible augment de les quotes mensuals, així com la possibilitat de retoc a la baixa dels tipus oficials) han donat ales a la recuperació dels índexs borsaris.

L'IBEX 35 es recupera durant l'octubre de les pèrdues anuals

Tot i el superior creixement de l'economia espanyola respecte les altres grans economies de la zona euro, les borses espanyoles han mostrat durant el tercer trimestre una volatilitat més gran, amb una caiguda més intensa. A finals de setembre, l'IBEX 35 queia un 11,2 % trimestral i un 11,7 % interanual.

Això no obstant, durant les tres primeres setmanes d'octubre ha experimentat una correcció molt important (+9,6 %) i el 23 d'octubre s'ha situat en els 10.476,3 punts, amb un guany d'un 1,9 % des de principis d'any.

Índexs de les borses espanyoles

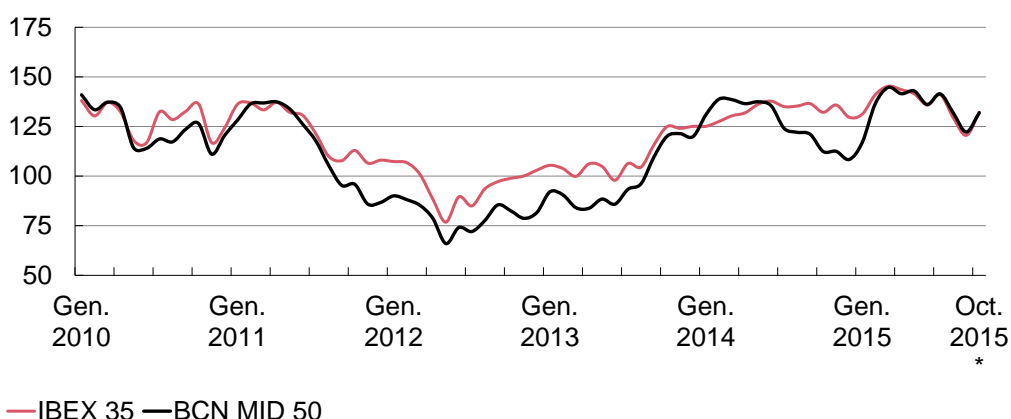
Índex	Valor el 30.9.2015	% de variació		
		Del 30.9.2014 al 30.9.2015	Del 31.12.2014 al 30.9.2015	Del 31.12.2014 al 23.10.2015
IBEX 35	9.559,9	-11,7	-7,0	1,9
Barcelona Global 100	767,1	-16,4	-10,5	-2,1
Madrid	966,1	-12,5	-7,3	1,4
Bilbao	1.575,6	-12,3	-5,6	3,6
València	1.163,3	-10,6	-7,0	1,9
BCN MID 50	16.863,3	0,9	12,8	21,8
FTSE Latibex All Share	1.148,4	-47,8	-34,1	-27,4

Font: Bloomberg .

El BCN MID 50 destaca entre els índexs estatals

L'índex BCN MID 50 de la Borsa de Valors de Barcelona (que agrupa les cinquanta companyies mitjanes de més contractació en aquesta borsa i que no formen part de l'IBEX 35), és l'únic dels índexs espanyols que ha acumulat guanys a finals de setembre (+0,9 % interanual i +12,8 % durant el 2015). Així mateix, l'evolució positiva dels mercats del mes d'octubre ha portat aquest índex a uns guanys encara superiors (+21,8% fins el dia 23 d'octubre).

Evolució de l'IBEX 35 i el BCN MID 50

*Darrera dada del 23 d'octubre de 2015.
Les dades s'han reindexat a 100 el 30 de gener de 2004.
Font: Bloomberg.

El volum de contractació de la Borsa de Barcelona fins al setembre s'incrementa un 8,5 % respecte el mateix mes del 2014

El volum de contractació de la Borsa de Barcelona durant el tres primers trimestres del 2015 ha estat de 160.782,7 milions d'euros, un 8,5 % superior al del mateix període del 2014.

L'augment de la contractació es concentra principalment en accions, amb un augment del 15 %, que ha pal·liat la caiguda de la contractació dels efectes públics (del 23,3%). Per aquest motiu, l'augment de la negociació de renda variable ha incrementat el seu pes en el conjunt de contractació de la Borsa de Barcelona, que ara se situa en el 87,3 % (en el mateix període de l'any 2014 va ser del 82,1 %). Amb tot, el volum de contractació en el conjunt de les borses estatals ha augmentat més que en la Borsa de Barcelona i això ha motivat una reducció de la seva quota de mercat que a finals de setembre se situa en el 21,1 % (2,2 punts percentuals menys que un any enrere).

Volument efectiu de contractació a la Borsa de Valors de Barcelona

(Gener-setembre de 2015)

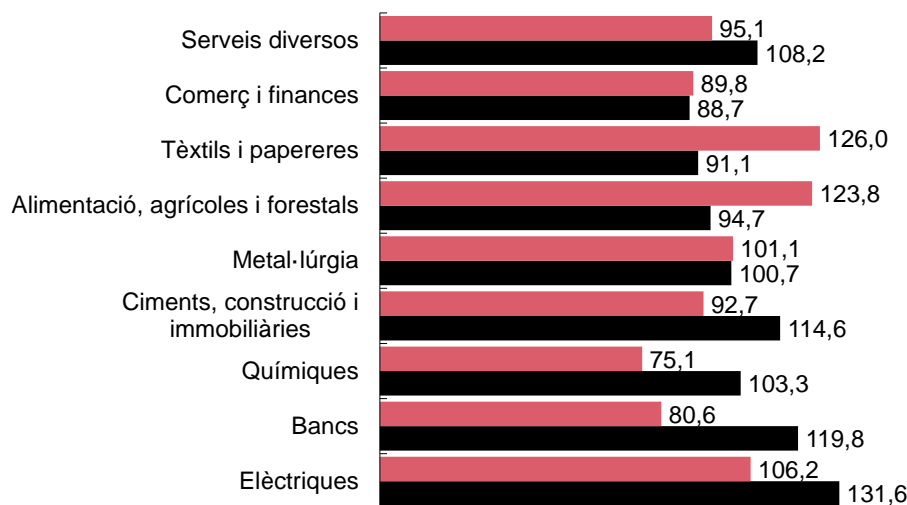
Tipus de valor	Milions d'euros	% de variació interanual
Efectes públics	20.329,6	-23,3
Obligacions	123,9	100,1
Accions	137.230,2	15,0
Fons cotitzats	786,4	108,7
Warrants	153,9	2,4
Drets	2.158,7	24,4
Total	160.782,7	8,5

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

Guany significatiu dels índexs sectorials de tèxtils i papereres, i d'alimentació

Durant els nou primers mesos de l'any, els índexs que han obtingut guanys són: tèxtils i papereres (+26,0 %), alimentació (+23,8 %), elèctriques (+6,2%) i metal·lúrgia (+1,1 % anual). Per contra, han

Índexs sectorials de la Borsa de Barcelona

■ Índex el 30 de setembre de 2015

■ Índex el 30 de setembre de 2014

Base índex any 2015: 1 de gener del 2015 = 100.

Base índex any 2014: 1 de gener del 2014 = 100.

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

perdut valor la resta d'índexs, entre els quals cal destacar bancs (-19,4%) i químiques (-24,9%). En comparació amb els resultats obtinguts l'any passat, la majoria d'índexs sectorials obtenen el 2015 guanys inferiors, llevat de tèxtils, alimentació i metal·lúrgia.

La contractació de valors del deute públic de Catalunya continua disminuint

La negociació acumulada de gener a setembre del 2015 en el Mercat del Deute Públic de Catalunya suma un total de 20.329,6 milions d'euros i és un 23,2 % inferior a l'acumulada durant els mateixos mesos de l'any passat. En aquest mercat, el nombre de les operacions financeres, que ha augmentat un 4,8 % els nou primers mesos de l'any, ha representat el 12,6 % del total negociat a la Borsa de Valors de Barcelona entre gener i setembre, mentre que en el mateix període del 2014 va ser del 17,9 %.

El nominal admès a negociació és de 6.468 milions d'euros, el 75,4 % del qual és en mans de no residents i el 24,6 % restant en mans de residents (el mateix període de l'any anterior era del 62,1 % i del 37,9%, respectivament), i està representat per 31 emissions de bons i obligacions i 23 emissions de pagarés, que tenen un volum de contractació mitjà diari de 106,4 milions d'euros. Els creadors de mercat han ordenat el 86,6 % de les operacions (91,1 % en el mateix període de 2014), actuació que obeeix al compromís assumit per aquestes entitats financeres de dotar-lo de liquiditat.

Mercat del deute públic de Catalunya a la Borsa de Valors de Barcelona (de l'1 de gener al 30 de setembre de 2015)

Tipus d'operació	Nombre d'operacions		Volum contractat		
	% de variació		Milions d'euros 30.09.2015	% de distribució	% de variació del 30.09.2014 al 30.09.2015
	30.09.2015	del 30.09.2014 al 30.09.2015			
Compravenda simple al comptat	678	-6,7	1.770,8	8,7	88,2
Compravenda a termini	0	-	0,0	0,0	-
Doble pacte de recompra a un dia	1.274	15,0	11.853,9	58,3	-34,5
Doble pacte de recompra a més d'un dia	0	-	0,0	0,0	-
Simultània al comptat	882	16,8	2.289,5	11,3	-13,6
Simultània a termini	0	-	0,0	0,0	-
Altres operacions	385	-18,3	4.415,4	21,7	-6,0
Total	3.219	4,8	20.329,6	100,0	-23,2

Font: Borsa de Valors de Barcelona i Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor.

7.

El sector públic

Els pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2015 van entrar en vigor el 14 de març de 2015 amb la publicació de la Llei 2/2015, de l'11 de març. Fins a aquesta data els comptes d'enguany de la Generalitat es van regir per les condicions de pròrroga dels comptes de l'any anterior.

En aquest capítol s'analitzen les dades consolidades de l'execució pressupostària del conjunt del sector públic administratiu de la Generalitat, que inclou l'Administració general, el Servei Català de la Salut i les entitats autònomes administratives, és a dir, totes les entitats que tenen un pressupost de caràcter limitador. A partir del 2015 l'Institut Català de la Salut (ICS) es considera entitat de dret públic subjecta al dret privat, i d'aquesta manera deixa de formar part del sector públic administratiu; no obstant això, les dades del 2015 que es presenten a continuació, per tal de mantenir una comparació homogènia amb l'exercici anterior, continuen incloent l'ICS.

D'altra banda, la informació que es presenta exclou els ingressos i les despeses que només figuren en els comptes de la Generalitat perquè aquesta institució n'exerceix la funció pagadora; concretament, els fluxos que no es tenen en compte són les transferències de l'Administració central que la Generalitat lliura íntegrament als ajuntaments, així com el fons europeu de garantia agrícola, que la Generalitat ingressa i destina als agricultors beneficiaris.

Les bestretes i els impostos impulsen els ingressos

De gener a setembre del 2015, els ingressos no financers de la Generalitat van ser de 14.847 milions d'euros, amb un creixement del 2,7 % respecte del mateix període l'any 2014: els ingressos corrents augmenten un 4,4 %, mentre que els de capital cauen 67,7 %. El grau d'execució de les previsions definitives se situa en un 67,5 %.

Els impostos directes experimenten un creixement del 10,4 %. En canvi, els impostos indirectes cauen un 2,8 % com a conseqüència de l'evolució negativa de les liquidacions de l'IVA i dels impostos especials, impostos cedits que formen part del model de finançament. Les taxes i altres ingressos es redueixen un 13,4 %, mentre que les

transferències corrents augmenten un 39,5 %. Els drets liquidats per ingressos patrimonials representen un import reduït i cauen un 33,6 % (i tan sols suposen un 11 % de les previsions definitives). Els ingressos per alienació d'inversions reals són pràcticament nuls, en contrast amb l'exercici anterior quan es van liquidar 257 milions d'euros provinents de les vendes d'edificis. Les transferències de capital augmenten un 22,1 % gràcies a unes transferències del FEDER provinents de la UE, que són irregulars en el temps.

Estat d'execució del pressupost d'ingressos del sector públic administratiu per capítols a 30 de setembre del 2015 (milions d'euros)

	Previsions inicials	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2015/2014)
Impostos directes	8.766	6.340	10,4
Impostos indirectes	9.382	6.816	-2,8
Taxes i altres ingressos	691	463	-13,4
Transferències corrents	1.754	1.085	39,5
Ingressos patrimonials	276	30	-33,6
Alienació d'inversions	100	0	-100,0
Transferències de capital	796	113	22,1
Operacions corrents	20.869	14.734	4,4
Operacions de capital	896	113	-67,7
Ingressos no financers	21.764	14.847	2,7

Font: Intervenció General i Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

La classificació dels conceptes d'ingressos permet distingir aquells ingressos que la Generalitat rep mitjançant bestretes de l'Estat a compte de la liquidació del model de finançament, de la resta.

L'import anual d'aquestes bestretes les fixa els pressupostos generals de l'Estat i es fan efectives mensualment per dotzenes parts, de manera que l'execució mensual d'aquests ingressos és proporcional al període de referència. En total, les bestretes del model de finançament s'incrementen el 2015 un 4,7 % (cal tenir en compte que la liquidació del 2015 es farà efectiva el 2017). La resta d'ingressos del model de finançament són les liquidacions d'anys anteriors, i disminueix enguany en un 58 %.

D'altra banda, els ingressos impositius que no formen part de les bestretes del model de finançament augmenten un 19,8 %. Entre ells, l'impost de successions i donacions presenta una evolució molt positiva, amb una taxa de creixement del 47,4 % i una execució de les previsions elevada (86,9 %). Els impostos sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats s'incrementen un 16,1 % i un

Estat d'execució del pressupost d'ingressos del sector públic administratiu per conceptes a 30 de setembre del 2015 (milions d'euros)

	Previsions inicials	Drets liquidats (DL)	% de variació (DL 2015/2014)
Ingressos de bestretes del model de finançament	15.218	11.414	4,7
Tram autonòmic de l'IRPF	7.419	5.564	5,3
IVA	5.762	4.322	9,8
Impostos especials	2.257	1.693	-3,8
Fons de suficiència	626	470	-1,9
Fons de garantia	-845	-634	-12,9
Liquidacions i avançaments del model de finançament	38	176	-58,0
Altres ingressos impositius	3.233	2.188	19,8
Impost sobre successions i donacions	424	369	47,4
Impost sobre els habitatges buits	9	0	-
Impost sobre grans establiments comercials	16	15	-10,4
Impost sobre el patrimoni	442	441	2,6
Impost sobre transmissions patrimonials	1.001	816	16,1
Impost sobre actes jurídics documentats	328	275	17,7
Impost sobre operacions societàries	7	9	76,8
Impost sobre determinats mitjans de transport	64	48	33,4
Tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs	213	120	-5,9
Impost sobre estades en establiments turístics	44	25	3,2
Impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions electròniques	10	8	-
Impost sobre la producció d'energia elèctrica d'origen nuclear	40	30	-
Impost sobre l'emissió de gasos i partícules a l'atmosfera produïda per la indústria	1	0	-
Impost sobre dipòsits en entitats de crèdit	635	32	-
Taxes i altres ingressos	691	463	-13,4
Taxa sobre el joc	193	129	-18,1
Resta de taxes i altres ingressos	498	334	-11,4
Altres transferències	2.209	575	19,9
Altres transferències corrents de l'Estat	1.286	423	16,7
Transferències de capital de l'Estat	759	12	-74,1
Transferències corrents de la UE	118	6	-
Transferències de capital de la UE	37	89	129,4
Altres transferències corrents	9	33	40,6
Altres transferències de capital	0	12	47,8
Ingressos patrimonials	276	30	-33,6
Alienació d'inversions	100	0	-100,0
Ingressos no financers	21.764	14.847	2,7

Font: Intervenció General i Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

17,7 %, respectivament, evolucions que recullen el repunt del mercat immobiliari. Aquests dos impostos s'estan liquidant per sobre del ritme previst. Cal també destacar l'impost de patrimoni, que creix un 2,6 %.

Entre la resta d'ingressos impositius, el tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs disminueix un 5,9 % per l'augment de les devolucions del gasoil d'ús professional. D'altra banda, l'impost sobre mitjans de transport augmenta un 33,4 %, en consonància amb el creixement de les matriculacions de vehicles. Pel que fa a l'impost sobre grans establiments comercials presenta una reducció d'un 10,4 %, si bé s'han liquidat pràcticament la totalitat dels recursos previstos.

L'impost d'estades en establiments turístics, que encara no inclou els ingressos de la temporada d'estiu, creix un 0,8 %. L'impost sobre la producció de l'energia elèctrica d'origen nuclear i l'impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions ingressen 30 i 8 milions d'euros, respectivament.

Aquests dos impostos han estat suspesos cautelarment pel Tribunal Constitucional com a resultat de l'admissió a tràmit del recurs d'inconstitucionalitat interposat pel Govern Central, amb la qual cosa no es preveu en aquest exercici recaptar cap import addicional. Al seu torn, els ingressos de l'impost sobre dipòsits en entitats de crèdit (impost creat per l'Estat, que cedeix la recaptació a les comunitats autònomes) és de 32 milions.

La recaptació de la taxa del joc es redueix un 18,1 %, i la de la resta de taxes i altres ingressos un 11,4 %, principalment pels descensos del gravamen de protecció civil, que l'any anterior va comptar amb uns ingressos extraordinaris provinents de regularitzacions d'AENA, i de les taxes per la prestació de serveis de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (l'any passat van ser excepcionalment elevades per la regularització de les despeses associades a la Llei de dependència).

El conjunt de transferències que no formen part del model de finançament augmenten fins al setembre un 19,9 %. Dins d'aquest grup, les altres transferències corrents provinents de l'Estat creixen un 16,7 %. Aquest creixement es deu a l'augment de les transferències per a la formació contínua, per a beques universitàries, per al fons de cohesió sanitària i per a l'assistència sanitària dels residents estrangers; en canvi disminueixen les transferències per a l'atenció a la dependència. Pel que fa les transferències corrents i de capital de la UE, s'incrementen amb intensitat pel Programa d'ocupació juvenil i pel FEDER, respectivament. Al seu torn, les transferències de capital de l'Estat disminueixen un 74,1 % per la reducció del programa d'habitatge.

Les despeses de la Generalitat augmenten per la recuperació de la paga extra del personal funcionari i l'acceleració de la comptabilització de les transferències

Les despeses no financeres acumulades els tres primers trimestres del 2015 sumen 17.563 milions i s'incrementen un 2,8 %. El creixement més important en valors absoluts correspon a les remuneracions del personal (el creixement relatiu és del 7,6 %), principalment perquè s'ha recuperat la totalitat de la paga extra del juny, de la qual l'any passat tan sols es va abonar la meitat, i també per la recuperació de la jornada completa del personal interí i el pagament dels 44 dies de la paga extraordinària del 2012. D'altra banda, s'ha incrementat la dotació de docents i l'ICS ha augmentat la contractació de personal.

Les despeses corrents en béns i serveis, creixen, un 1,3 % en bona part pel diferent ritme de comptabilització d'algunes despeses, com la compra de serveis informàtics, els concerts i subministraments sanitaris, la compra de serveis informàtics i les quotes abonades a l'empresa de la Generalitat Infraestructures.cat. Altres despeses que també han augmentat són els lloguers dels edificis, com a conseqüència del pla de racionalització que opta per la venda d'immobles i l'establiment del règim de lloguer per a les dependències administratives; i la despesa del Fons Extraordinari de Polítiques Socials, concretada en més despesa en concerts amb entitats prestadores de serveis. D'altra banda, s'observa una reducció de les despeses de subministrament i de funcionament genèriques.

Els interessos i les despeses de formalització del deute es redueixen un 17,5 % gràcies als menors interessos aplicats al fons de liquiditat autonòmica (FLA).

Les transferències corrents augmenten un 4,4 %. D'una banda, cal considerar que els concerts educatius inclouen la recuperació de la totalitat de la paga extra de juny. També s'han destinat més recursos al Fons per al foment del turisme provinents de l'impost sobre les estades en establiments turístics. D'altra banda, part del creixement s'explica per una intensificació en el ritme de comptabilització de les transferències, com per exemple les aportacions a ajuts i menjadors escolars, a universitats públiques, a la Renda Mínima d'Inserció, als Centres Especials de Treball, a la prestació de serveis socials dels ajuntaments, al Pla Únic d'Obres i Serveis (PUOSC) de manteniment i al Fons de Cooperació Local dels consells comarcals.

Les obligacions reconegudes per inversions reals han disminuït un 1,3% en relació al 2014. D'una banda, per la reducció de la despesa en censos emfitèutics que es deriva de la cancel·lació dels censos dels

Estat d'execució del pressupost de despeses del sector públic administratiu a 30 de setembre del 2015 (milions d'euros)

	Crèdits inicials	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes (OR)	% de variació (OR 2015/2014)
Remuneracions del personal	7.008	7.059	5.093	7,6
Compra de béns corrents i serveis	7.221	7.342	5.540	1,3
Interessos	1.713	1.575	1.016	-19,1
Transferències corrents	6.328	7.302	5.237	4,4
Fons de contingència	200	68	–	–
Inversions reals	559	540	265	-1,3
Transferències de capital	489	747	413	21,4
Operacions corrents	22.470	23.346	16.885,1	2,5
Operacions de capital	1.048	1.287	678	11,3
Despeses no financeres	23.518	24.633	17.563,5	2,8

Font: Intervenció General i Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

edificis venuts durant l'exercici anterior i, d'una altra, perquè s'ha alentit la comptabilització de les inversions en béns destinats a ús general del Departament de Territori i Sostenibilitat i les aportacions a Infraestructures.cat.

Les transferències de capital, en canvi, s'incrementen un 21,4 %. Destaca l'augment del ritme de comptabilització del PUOSC, dels ajuts a empreses per part del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació i de les aportacions a l'Agència per a la Competitivitat de les Empreses (Acció), a les universitats públiques i a l'Agència d'Habitatge de Catalunya.

La recaptació de la Generalitat té un ritme expansiu

La recaptació acumulada dels impostos de la Generalitat de gener a setembre del 2015 presenta un creixement del 16,9 %; un creixement que s'ha anat alentint els darrers mesos però que es manté molt positiu. Aquests resultats es deuen principalment a l'augment que experimenten els ingressos dels impostos amb més poder recaptatori: d'una banda, l'impost sobre successions i donacions, que augmenta un 54,9 %, arran de la plena vigència de la darrera reforma d'aquest impost, i de l'altra, els impostos sobre transmissions patrimonials i sobre actes jurídics documentats, que creixen un 15,7 % i un 20,5 %, respectivament, com a conseqüència de l'evolució positiva del mercat immobiliari.

També s'incrementen l'impost sobre el patrimoni (un 2,2 %), l'impost especial sobre determinats mitjans de transport (34,2 %) i l'impost sobre estades en establiments turístics (4,8 %). En canvi, el tram

autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs es redueix un 6%. Els impostos sobre la producció d'energia elèctrica d'origen nuclear i sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions electròniques recapten 30 i 8 milions d'euros, respectivament. La recaptació de l'impost sobre dipòsits en entitats de crèdit (que és un impost creat per l'Estat la recaptació del qual està cedida a les comunitats autònomes), puja fins a setembre 32 milions d'euros.

Al seu torn, els ingressos de la taxa sobre el joc cauen un 14,6 %, i el gravamen de protecció civil, que està afectat per regularitzacions extraordinàries, disminueix la seva recaptació un 79,8 %.

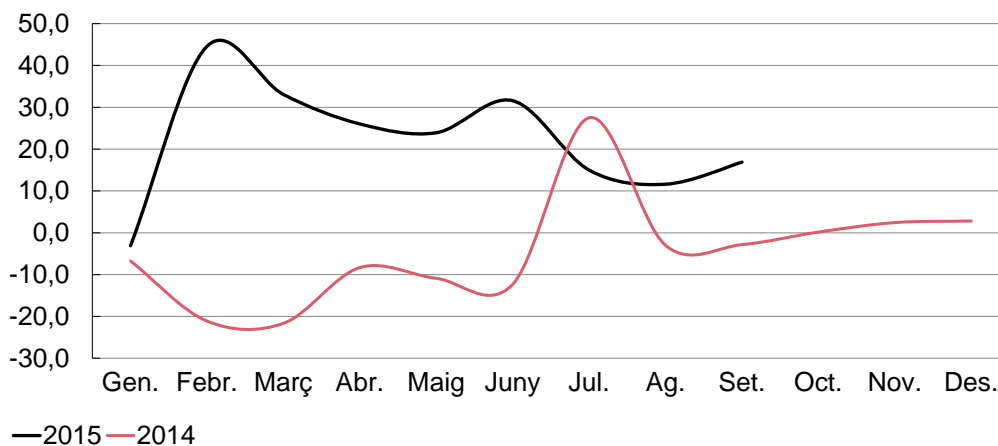
Recaptació tributària de la Generalitat

(Gener-setembre del 2015)

	Milions d'euros	% de variació 2015/2014
Impost sobre successions i donacions	332	54,9
Impost sobre grans establiments comercials	15	40,4
Impost sobre el patrimoni	436	2,2
Impost sobre transmissions patrimonials	786	15,7
Impost sobre actes jurídics documentats	272	20,5
Impost sobre operacions societàries	8	81,1
Impost especial sobre determinats mitjans de transport	55	34,2
Tram autonòmic de l'impost sobre hidrocarburs	157	-6,0
Impost sobre estades en establiments turístics	25	4,8
Impost sobre la producció d'energia elèctrica d'origen nuclear	30	–
Impost sobre dipòsits en entitats de crèdit	32	–
Impost sobre la provisió de continguts per part de prestadors de serveis de comunicacions electròniques	8	–
Taxa sobre el joc	118	-14,6
Tributs sobre el joc en línia	6	9,9
Gravamen de protecció civil	4	-79,8
Total	2.285	16,9

Font: Sistemes Corporatius Econòmics Financers de la Generalitat de Catalunya.

Recaptació aplicada de la Generalitat de Catalunya (taxes de variació interanual sobre xifres acumulades)

Font: Intervenció General i Sistemes corporatius econòmics financers de la Generalitat de Catalunya.

Les reformes de l'IRPF suavitzen el creixement de la recaptació de l'AEAT

Fins al setembre del 2015, la recaptació de l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT) a Catalunya ha crescut un 3 %, mentre que en el conjunt de comunitats la taxa d'increment ha estat d'un 4,3 %.

La recaptació de l'IRPF disminueix lleugerament a Catalunya (-1,8%) i al conjunt de comunitats es manté estancada. Aquesta evolució s'explica per les reformes de l'impost: en primer lloc, les mesures vigents des del gener i posteriorment l'avançament, al mes de juliol, de la rebaixa de tipus prevista pel 2016. Els canvis més significatius afecten a les retencions de les rendes de treball, malgrat el lleuger creixement de la massa salarial i de les pensions.

L'IVA s'ha incrementat un 8,1 % a Catalunya, i un 7,3 % en el conjunt de comunitats, expansió que resulta de l'increment de la despesa final subjecta, però també de l'alentiment del ritme de les devolucions pels canvis en la gestió de l'impost. L'impost sobre societats creix un 1,5 % a Catalunya, mentre que al conjunt de comunitats autònomes augmenta un 25,4 %.

Els impostos especials presenten un descens d'un 5% a Catalunya i d'un 1,8 % en el total. Aquesta disminució és deguda a les devolucions, ja que la recaptació bruta total (descomptant les devolucions) creix un 2,4 %, i la recaptació de la majoria dels impostos especials augmenta.

Recaptació tributària de l'AEAT a Catalunya¹
(Gener-maig del 2015)

	Milions d'euros	% de Catalunya sobre el total de les comunitats autònomes	% de variació 2015/2014	
			Catalunya	Total de les comunitats autònomes ²
IRPF	10.919	21,2	-1,8	0,8
Impost sobre societats	1.614	20,3	1,5	25,4
IVA	11.152	24,8	8,1	7,3
Impostos especials	963	6,7	-5,0	-1,8
Impost sobre el tràfic exterior	487	38,1	9,4	16,3
Altres ingressos tributaris	976	20,2	12,0	2,6
Recaptació tributària	26.111	20,9	3,0	4,3

¹ Inclou el conjunt d'impostos cedits a les comunitats autònomes de règim comú i a les corporacions locals.

² Inclou la recaptació efectuada per les delegacions de l'AEAT, excepte l'efectuada per les diputacions forals de la Comunitat Autònoma del País Basc i de la Comunitat Foral de Navarra.

Font: Informe mensual de recaptació tributària, AEAT.

Finalment, la recaptació a Catalunya de l'impost sobre el tràfic exterior augmenta un 9,4 % i la dels altres ingressos tributaris (que inclou els impostos sobre el valor de la producció de l'energia elèctrica i sobre els gasos fluorats) un 12 %.

8.

Recull d'indicadors

Producte interior brut

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals			
	2012	2013	2014	2014-IV	2015-I	2015-II	2015-III
Catalunya							
PIB	-1,9	-0,6	1,5	1,9	2,5*	2,9*	3,6 (A)
Demanda interna ¹	-3,8	-2,9	2,3	2,4	-	-	-
Demanda externa ¹	1,9	2,3	-0,8	-0,5	-	-	-
Espanya							
PIB	-2,1	-1,2	1,4	2,0	2,7	3,1	3,4 (A)
Demanda interna ¹	-4,3	-2,6	2,2	2,7	3,1	3,3	-
Demanda externa ¹	2,2	1,5	-0,8	-0,7	-0,4	-0,2	-
Zona euro							
PIB	-0,9	-0,4	0,8	0,9	1,2	1,5	-
Demanda interna ¹	-2,3	-0,8	0,8	1,0	1,4	1,3	-
Demanda externa ¹	1,4	0,4	0,0	-0,1	-0,2	0,2	-
Internacional							
PIB UE-28	-0,5	0,0	1,3	1,5	1,7	1,9	-
PIB EUA	2,3	2,2	2,4	2,5	2,9	2,7	2,0
PIB Japó	1,7	1,6	-0,1	0,3	1,1	-0,3	-

A = Avanç.

* Dada revisada a 30 d'octubre.

¹Contribució al creixement.

Font: Direcció General de Política i Promoció Econòmica, Eurostat, INE, Idescat i BEA.

Altres indicadors internacionals

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-IV	2015-I	2015-II	2015-III	6-2015	7-2015	8-2015	9-2015
Tipus de canvi \$/euro (nivell)*	1,286	1,328	1,329	1,249	1,127	1,105	1,112	1,121	1,100	1,114	1,122
Preu del petroli (\$ EUA / barril)	0,2	-2,5	-9,3	-30,3	-48,4	-44,5	-50,7	-46,1	-47,0	-54,3	-50,8

Font: Banc d'Espanya.

Activitat i demanda

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-IV	2015-I	2015-II	2015-III	6-2015	7-2015	8-2015	9-2015
Catalunya											
Índex de producció industrial ¹	-4,7	0,8	1,5	1,7	2,0	1,6	-	3,0	3,5	2,1	-
Consum de ciment	-30,2	-25,4	-8,1	7,6	11,0	13,0	2,3	8,0	3,8	-0,6	3,2
Xifra negoci activitats de serveis	-5,3	-2,1	3,0	3,9	6,5	6,0	-	8,7	7,7	5,8	-
Vendes de comerç al detall ²	-6,6	-3,8	2,1	4,1	4,0	2,9	2,2	2,5	3,3	1,3	1,8
Importacions de béns de capital	-4,8	-2,8	13,4	6,4	20,2	20,1	-	26,3	25,7	-	-
Espanya											
Índex de producció industrial ¹	-6,4	-1,7	1,5	0,3	1,6	3,5	-	4,8	5,8	2,4	-
Consum de ciment	-33,5	-21,0	0,8	5,4	8,5	8,7	-1,9	7,5	-5,7	-2,5	3,1
Xifra negoci activitats de serveis	-6,0	-2,1	2,7	3,8	4,1	5,0	-	7,6	6,0	4,6	-
Vendes de comerç al detall ²	-6,8	-3,9	0,8	2,4	2,8	2,4	3,1	3,5	3,5	2,3	3,6
Importacions de béns de capital	-10,3	3,6	15,8	12,7	25,6	23,7	-	29,3	27,4	-	-

¹ Sèrie original corregida d'efectes de calendari.

² En valors constants. Exclou estacions de servei.

Font: INE, Idescat i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Comerç exterior

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-IV	2015-I	2015-II	2015-III	6-2015	7-2015	8-2015	9-2015
Catalunya											
Exportacions de béns	7,1	0,2	3,1	5,6	6,6	7,7	-	15,2	7,4	-1,9	-
Importacions de béns	-2,7	-3,5	8,2	6,5	5,0	7,1	-	12,8	5,0	6,4	-
Espanya											
Exportacions de béns	5,1	4,3	2,5	4,3	4,4	5,4	-	7,8	8,9	-0,8	-
Importacions de béns	-2,0	-2,2	5,7	5,0	2,5	5,8	-	9,8	6,4	1,5	-

Font: Idescat i Agència Estatal d'Administració Tributària.

Mercat de treball

(% de variació interanual, llevat dels casos indicats amb un asterisc)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-IV	2015-I	2015-II	2015-III	6-2015	7-2015	8-2015	9-2015
Catalunya											
Actius	-1,4	-1,3	-1,5	-0,9	-0,5	-0,2	-0,8	-	-	-	-
Ocupats	-5,5	-2,0	2,1	1,6	2,1	1,2	1,2	-	-	-	-
Aturats	15,9	1,4	-13,4	-9,9	-9,8	-5,7	-9,2	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	60,9	60,7	62,9	63,3	62,9	64,1	65,0	-	-	-	-
Taxa d'atur*	22,5	23,1	20,3	19,9	20,0	19,1	17,5	-	-	-	-
Afiliats a la Seguretat Social											
Atur registrat	-3,2	-2,7	1,7	2,7	3,7	3,5	3,1	3,4	3,2	2,7	3,4
	6,0	0,5	-6,9	-8,0	-8,1	-10,1	-11,3	-10,4	-11,7	-11,4	-10,9
Espanya											
Actius	0,0	-1,1	-1,0	-0,2	0,1	0,2	-0,1	-	-	-	-
Ocupats	-4,3	-2,8	1,2	2,5	3,0	3,0	3,1	-	-	-	-
Aturats	15,9	4,1	-7,3	-8,1	-8,2	-8,4	-10,6	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (16-64 anys)*	56,5	55,6	56,8	57,6	57,3	58,7	59,4	-	-	-	-
Taxa d'atur*	24,8	26,1	24,4	23,7	23,8	22,4	21,2	-	-	-	-
Afiliats a la Seguretat Social											
Atur registrat	-3,4	-3,1	1,6	2,5	3,3	3,4	2,8	3,1	3,1	2,2	3,1
	10,9	2,6	-5,6	-5,8	-6,5	-7,6	-8,2	-7,4	-8,5	-8,1	-8,0
Zona euro											
Ocupació	-0,5	-0,7	0,6	0,8	0,8	0,9	-	-	-	-	-
Taxa d'ocupació (15-64 anys)*	63,7	63,5	63,9	64,2	63,8	64,5	-	-	-	-	-
Taxa d'atur *	11,3	12,0	11,6	11,5	11,2	11,0	10,8	-	-	-	-

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social i Eurostat.

Preus i salaris

(% de variació interanual)

	Dades anuals			Dades trimestrals				Dades mensuals			
	2012	2013	2014	2014-IV	2015-I	2015-II	2015-III	6-2015	7-2015	8-2015	9-2015
Catalunya											
Índex de preus de consum	2,9	1,7	0,1	-0,2	-0,7	0,1	-0,1	0,3	0,4	-0,1	-0,5
% de variació interanual desembre	3,6	0,2	-0,7	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	2,1	1,9	0,4	0,3	0,5	0,7	1,0	0,9	1,1	0,9	1,1
Índex de preus industrials	3,3	0,7	-1,6	-2,8	-2,9	-2,7	-2,4	-2,3	-2,2	-1,8	-3,4
Salaris pactats en convenis ^{1,2}	2,03	0,65	0,68	0,66	0,85	0,85	0,87	0,85	0,90	0,87	0,87
Cost laboral total ³	-0,3	-0,2	-1,7	-2,3	-0,3	0,8	-	-	-	-	-
Espanya											
Índex de preus de consum	2,4	1,4	-0,2	-0,5	-1,0	-0,3	-0,1	0,1	0,1	-0,4	-0,9
% de variació interanual desembre	2,9	0,3	-1,0	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	1,6	1,4	0,0	0,0	-1,0	0,5	0,8	0,6	0,8	0,7	0,8
Índex de preus harmonitzat	2,4	1,5	-0,2	-0,6	-1,1	-0,3	-0,5	0,0	0,0	-0,5	-1,1
Índex de preus industrials	3,8	0,6	-1,3	-2,1	-1,9	-1,2	-2,4	-1,4	-1,3	-2,2	-3,6
Salaris pactats en convenis ¹	1,16	0,53	0,56	0,57	0,69	0,73	0,75	0,73	0,74	0,74	0,75
Cost laboral total ²	-0,6	0,2	-0,3	-0,5	0,5	0,4	-	-	-	-	-
Zona euro											
Índex de preus harmonitzat	2,5	1,4	0,4	0,1	-0,3	0,3	0,1	0,2	0,2	0,1	-0,1
% de variació interanual desembre	2,2	0,8	-0,2	-	-	-	-	-	-	-	-
Inflació subjacent	1,8	1,3	0,9	0,7	0,7	0,8	0,9	0,8	0,9	0,9	0,8
Índex de preus industrials	2,8	-0,2	-1,5	-1,8	-2,9	-2,1	-	-2,1	-2,1	-2,7	-

¹Fins al final del període: les dades anuals inclouen les revisions pactades.

²Departament d'Empresa i Ocupació (any 2012) i Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social (anys 2013, 2014 i 2015).

³Cost per treballador i mes.

Font: INE, Idescat, Departament d'Empresa i Ocupació, Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, i Eurostat.

Requadre 1. L'estructura salarial de l'economia catalana

L'Enquesta anual d'estructura salarial (EAES) és una estadística que fa l'INE conciliant diverses fonts de caràcter estadístic i administratiu. L'objectiu és obtenir estimacions salarials anuals per als anys en què no es disposa d'informació de l'Enquesta d'estructura salarial (EES), que té una periodicitat quadriennal.

Variació anual del salari brut anual per treballador i per hora treballada a Catalunya (2012-2013)

Característica	Salari brut anual per treballador			Salari brut anual per hora treballada		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
Total	-0,7	-0,5	-0,9	-0,1	-0,1	0,1
Sector productiu						
Indústria	1,0	0,1	3,8	1,3	0,2	4,4
Construcció	2,0	3,2	-	3,7	4,6	-
Serveis	-1,3	-1,2	-1,3	-0,6	-0,9	-0,4
Nacionalitat						
Espanyola	-0,7	-0,2	-1,1	-	-	-
Resta del món	0,2	-0,7	0,5	-	-	-
Edat						
< 25 anys	-7,7	-	-	-	-	-
25-34 anys	-4,9	-4,9	-4,9	-	-	-
35-44 anys	-1,6	-1,8	-1,2	-	-	-
45-54 anys	0,3	0,2	0,1	-	-	-
55 anys o més	-0,7	-0,7	0,5	-	-	-
Nivell formatiu						
Elevat ¹	0,1	-0,6	0,7	0,7	0,3	1,0
Mitjà ²	-1,2	-0,8	-0,8	-0,9	-1,0	-0,2
Baix ³	0,0	0,5	-1,3	1,8	1,2	2,3
Durada del contracte						
Indefinida	-0,3	0,1	-0,6	0,5	0,5	0,6
Determinada	-6,3	-7,0	-5,8	-5,9	-6,5	-5,2

¹Comprèn les activitats de direcció i administració d'empreses, les de tècnics i professionals científics i intel·lectuals, i les de tècnics i professionals de suport.

²Comprèn les activitats dels empleats administratius, els del sector de serveis, els qualificats del sector agrari i pesca, i els de manufactures, construcció i mineria.

³Comprèn les activitats dels operadors d'instal·lacions i maquinària i les dels treballadors no qualificats.
Font: Enquesta anual d'estructura salarial (Idescat i INE).

L'EAES permet conèixer el guany brut anual mitjà per treballador i la seva distribució segons les principals variables sociodemogràfiques i altres variables relacionades amb les característiques de l'ocupació. També ofereix informació sobre el guany mitjà per hora efectiva de treball, en funció de les diverses característiques de l'ocupació. Pel que fa al seu abast, inclou tots els treballadors per compte aliè en els àmbits de la indústria, la construcció i els serveis, tret dels serveis domèstics.

D'acord amb la darrera onada de l'EAES, corresponent a l'any 2013, a Catalunya el salari brut anual per treballador va ser de 24.254 euros, un 0,7 % inferior al de l'any anterior, mentre el salari per hora treballada (15,6 euros/hora) va caure lleument (-0,1 %). A nivell sectorial la disminució dels salaris bruts anuals es concentra al sector serveis (-1,3 %); per edats, en els trams d'edat inferiors a 44 anys, en especial els menors de 25 anys (-7,7 %) i el tram de 25 a 34 anys (-4,9 %); per tipus de contracte, en els contractes de durada determinada (-6,3 %). Al conjunt estatal l'evolució del salari anual va caure menys (-0,1 %), mentre que el salari per hora va augmentar un 0,5 %.

El gènere és una variable que incideix de manera substancial en la configuració de les retribucions percebudes pels assalariats, ja que les dones perceben, en termes mitjans, uns salaris nominals més baixos que els homes (un 25,1 % menys que els homes l'any 2013). En part, la inferioritat d'aquests guanys es deriva d'una proporció més gran de treball a temps parcial en el cas de les dones. Així, l'anàlisi de les diferències en termes d'hora efectiva treballada indica que la bretxa és més petita, tot i que continua sent molt important (d'un 18,7 %).

Una anàlisi més detallada de la informació de l'EAES permet destacar l'existència d'altres variables rellevants. Així, a partir de les dades sectorials de la darrera onada, es pot dir que el salari brut anual que perceben els treballadors de la indústria se situa un 19,1 % per sobre de la mitjana salarial, mentre que en els serveis és un 4,9 % inferior. Els treballadors de nacionalitat espanyola, per la seva banda, se situen per sobre de la mitjana (en un 3,3 %), en contrast amb els treballadors de la resta del món (amb un sou inferior en un 31,7 %).

D'altra banda, hi ha una relació positiva entre l'edat dels treballadors i el nivell salarial. Les diferències salarials per gènere són més grans segons l'edat dels treballadors, principalment, perquè les dones més joves estan més qualificades que les més grans. Amb tot, la bretxa salarial dels segments més formats és molt desfavorable a les dones (20,8 %) i continua sent molt rellevant en termes d'hora efectiva treballada (16,0%).

Els treballadors amb un nivell alt de formació presenten un sou mitjà anual un 38,1 % superior al mitjà. És destacable l'impacte de la durada del contracte en les retribucions percebudes, com es desprèn del fet que els assalariats amb contracte de durada determinada perceben uns salaris un 38,3 % inferiors als de la mitjana, mentre que les persones amb una relació contractual indefinida reben uns guanys bruts anuals fins a un 6,9 % superiors. En general, quan s'avaluen els salaris per hora treballada, es redueixen les diferències que mostren els salaris anuals.

Salari brut anual per treballador i per hora treballada a Catalunya, segons característiques, formació, sector d'activitat i tipus de contracte dels individus (2013)

(dades indexades)

Característica	Salari brut anual per treballador				Salari brut anual per hora treballada			
	Total	Homes	Dones	Dones / homes (%)	Total	Homes	Dones	Dones / homes (%)
Total	100,0	114,1	85,5	74,9	100,0	109,7	89,2	81,3
Sector productiu								
Indústria	119,1	126,6	102,2	80,7	110,2	116,6	95,4	81,8
Construcció	106,6	108,8	-	-	98,8	99,8	nd	nd
Serveis	95,1	110,1	83,2	75,6	97,4	108,2	88,3	81,6
Nacionalitat								
Espanyola	103,3	119,2	87,5	73,4	-	-	-	-
Resta del món	68,3	73,0	61,7	84,5	-	-	-	-
Edat								
< 25 anys	43,2	-	-	-	-	-	-	-
25-34 anys	79,4	85,8	73,2	85,4	-	-	-	-
35-44 anys	104,2	116,7	90,8	77,8	-	-	-	-
45-54 anys	110,9	130,0	91,1	70,1	-	-	-	-
55 anys o més	110,1	128,9	91,4	70,9	-	-	-	-
Nivell formatiu								
Elevat ¹	138,1	153,6	121,7	79,2	136,9	148,1	124,4	84,0
Mitjà ²	81,3	94,7	70,1	74,0	81,0	91,2	71,9	78,9
Baix ³	73,1	86,3	53,7	62,2	75,0	82,4	61,8	75,0
Durada del contracte								
Indefinida	106,9	123,1	90,3	73,4	104,2	115,0	92,2	80,2
Determinada	61,7	65,0	58,1	89,4	72,0	74,5	69,4	93,1

¹Comprèn les activitats de direcció i administració d'empreses, les de tècnics i professionals científics i intel·lectuals, i les de tècnics i professionals de suport.

²Comprèn les activitats dels empleats administratius, els del sector de serveis, els qualificats del sector agrari i pesca, i els de manufactures, construcció i mineria.

³Comprèn les activitats dels operadors d'instal·lacions i maquinària i les dels treballadors no qualificats.

Font: Enquesta anual d'estructura salarial (Idescat i INE).

Segons l'EAES els salaris de Catalunya són un 6,9 % superiors als de la mitjana salarial estatal. Cal tenir en compte, però, que el cost de la vida a Catalunya és també superior: el 2012 el nivell de preus era 8,5 punts superior a mitjana estatal segons l'estudi *Estimació de les paritats de poder adquisitiu per a les comunitats autònomes espanyoles*. Entre les diverses característiques considerades, comparativament, els salaris que són més alts a Catalunya són els de la construcció i els de la indústria. També es troben en aquesta situació el grup d'edat de 35 a 44 anys i la població que té un nivell mitjà de formació.

Salari brut anual per treballador i per hora treballada a Catalunya en relació amb Espanya (2013)

(dades indexades: Espanya = 100)

Característica	Salari brut anual per treballador			Salari brut anual per hora treballada		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
Total	106,9	107,8	106,3	106,8	108,1	105,5
Sector productiu						
Indústria	108,5	108,8	112,8	106,7	107,2	109,9
Construcció	113,8	114,4	-	113,6	114,3	-
Serveis	105,2	106,1	104,8	105,8	107,1	104,8
Nacionalitat						
Espanyola	108,1	109,9	106,8	-	-	-
Resta del món	105,9	102,2	110,7	-	-	-
Edat						
Menys de 25 anys	99,7	-	-	-	-	-
25-34 anys	107,1	105,3	109,2	-	-	-
35-44 anys	108,8	108,5	109,1	-	-	-
45-54 anys	106,7	109,0	104,2	-	-	-
55 anys o més	104,2	108,4	101,9	-	-	-
Nivell de formació						
Elevat ¹	102,9	103,2	102,5	104,3	104,2	104,3
Mitjà ²	108,3	109,3	109,0	107,9	109,5	107,6
Baix ³	106,8	107,6	105,2	105,0	106,8	101,7
Durada del contracte						
Indefinida	106,5	107,5	106,1	106,5	107,7	105,9
Determinada	96,9	97,0	96,8	99,3	101,1	97,2

¹ Comprèn les activitats de direcció i administració d'empreses, les de tècnics i professionals científics i intel·lectuals, i les de tècnics i professionals de suport.

² Comprèn les activitats dels empleats administratius, els del sector de serveis, els qualificats del sector agrari i pesca, i els de manufactures, construcció i mineria.

³ Comprèn les activitats dels operadors d'instal·lacions i maquinària i les dels treballadors no qualificats.

Font: Enquesta anual d'estructura salarial (Idescat i INE).

L'EAES també ens permet analitzar la desigualtat en la distribució salarial. El 2013 a Catalunya la ràtio entre els dos extrems del 25 % de la distribució salarial presenta valors molt semblants als de l'any anterior. Així, el quocient entre el salari brut mitjà anual del 25 % dels assalariats catalans amb més retribucions i el corresponent al 25 % dels assalariats que tenen menors retribucions és 2,2, una dècima més que l'any 2012. Si ens fixem en els extrems del 10 % de la distribució, això és, en el quocient P90/P10, les diferències s'accentuen. El quocient del salari brut mitjà anual del 10% dels assalariats catalans amb més ingressos en relació amb el 10 % dels que tenen menys retribucions és 5,4, que és 4 dècimes superior al valor del 2012. En el conjunt de l'Estat les diferències són similars: la ràtio P90/P10 és 5,3, és a dir augmenta 2 dècimes entre el 2013 i el 2012. D'altra banda, és important destacar que les diferències assenyalades encara són més rellevants en el cas de les dones. Així, l'any 2013, a Catalunya, el quocient P90/P10 de la població femenina va ser 5,4, mentre que en el cas dels homes aquesta ràtio va adoptar un valor inferior al mitjà (4,9).

Principals indicadors de distribució salarial a Catalunya i al conjunt de l'Estat

	Percentil 75 / Percentil 25 ¹			Percentil 90 / Percentil 10 ¹		
	2008	2012	2013	2008	2012	2013
Catalunya						
Dones	2,1	2,1	2,2	4,6	5,1	5,4
Homes	2,0	2,0	2,1	3,8	4,6	4,9
Total	2,0	2,1	2,2	4,4	5,0	5,4
Espanya						
Dones	2,1	2,2	2,3	4,9	5,3	5,6
Homes	1,9	2,0	2,1	3,6	4,3	4,5
Total	2,0	2,1	2,2	4,3	5,1	5,3

¹Els quocients comparen el salari brut anual dels quartils i decils de renda més alta amb els d'ingressos més baixos.

Font: Enquesta anual d'estructura salarial (INE).

Les desigualtats salarials s'atenuen quan es considera la distribució del salari brut per hora treballada. Aquesta informació només està disponible, però, per al conjunt de l'Estat. Així, el quocient P90 / P10 del salari brut per hora treballada el 2013 és 3,80, lleugerament superior al valor del 2012 (3,77). Per tant, d'aquestes dades se'n pot deduir que el nombre d'hores treballades corresponent als assalariats amb menys retribucions ha disminuït en relació amb el dels assalariats amb més retribucions, ja que la ràtio de desigualtat dels extrems de la distribució en termes de salari brut mitjà anual presenta una tendència creixent, mentre que la ràtio en termes de salari brut per hora es manté.

Requadre 2. La renda familiar disponible bruta a les comarques catalanes

El mes de juliol de 2015 l'Idescat va fer públiques les dades de la renda familiar disponible bruta (RFDB) de les comarques de Catalunya. El càlcul d'aquestes dades s'ha fet en la nova base comptable 2010 i suposa un trencament amb la sèrie anterior en base de càlcul 2008. La nova sèrie és coherent amb les estimacions del compte de renda del sector institucional de les llars elaborades en el marc de la Comptabilitat Regional d'Espanya de l'INE, base 2010. La distribució de la renda familiar mostra els ingressos bruts disponibles de la població resident en cada territori. La part principal d'aquests ingressos prové de l'activitat productiva, que pot exercir-se en el mateix àmbit comarcal de residència, o no; aquests ingressos derivats del treball i del capital són el que es coneix com ingressos primaris. Per al còmput de la RFDB cal afegir-hi el resultat (positiu o negatiu) del procés distributiu que prové bàsicament del sector públic. D'aquesta manera la RFDB és la magnitud que mostra els recursos disponibles de les famílies en cada territori un cop incorporats els fluxos de prestacions socials (en efectiu) i els pagaments d'impostos directes que recauen en les rendes familiars. Per aquest motiu, la distribució de la RFDB pot variar substancialment de la distribució del PIB; hi incideixen especialment factors com la mobilitat laboral entre comarques, la situació laboral dels residents, l'edat, les prestacions socials rebudes, el volum d'impostos directes, etc.

A més d'informació comarcal, l'Idescat ofereix dades de la RFDB per àmbits del Pla territorial, per províncies, i per municipis de més de 5.000 habitants i capitals de comarca. En aquest requadre es presenten les dades de l'evolució de la RFDB i de la RFDB per habitant de les demarcacions comarcals, destacant les dades més significatives a nivell municipal. Prèviament es comenten les dades d'aquestes magnituds referides al conjunt de Catalunya.

La RFDB de Catalunya el 2012 va experimentar un descens del 2,5% i la RFDB per habitant va passar de 17.000€ l'any 2011 a 16.600€ l'any 2012, amb un descens del 2,4%. Aquesta evolució va ser fruit d'un retrocés de les rendes primàries de les llars (del 3,4%), que va ser superior al retrocés del conjunt de components del compte de distribució secundària de la renda, la qual cosa va frenar la caiguda de la RFDB fins al 2,5% abans esmentat. Entre aquests components

destaca pel que fa als recursos l'augment de les prestacions socials (d'un 2,1%), i pel que fa als usos el retrocés de les cotitzacions socials (d'un 4%), al mateix temps que els impostos directes sobre la renda i el patrimoni augmentaven un 2,8%.

El compte de renda de les llars mostra que el 2012 les rendes primàries netes generades van ser un 10,6% superiors a la renda bruta que finalment van rebre les famílies després del procés distributiu que recull el compte de distribució secundària de la renda.

La renda familiar disponible bruta a Catalunya.

Milers d'euros

		2012	% s/RFDB	Variació 2011-2012
Compte d'assignació de la renda primària				
Recursos	Remuneració dels assalariats	95.921.881	77,0	-5,0
Recursos	Excedent brut d'explotació	34.330.591	27,6	0,9
Recursos	Rendes netes de la propietat	7.580.489	6,1	-1,7
Total saldo rendes primàries netes		137.832.961	110,6	-3,4
Compte de distribució secundària de la renda				
Recursos	Prestacions socials	32.821.050	26,3	2,1
Recursos	Altres transferències corrents	7.662.749	6,2	0,3
Usos	Impostos sobre renda, patrimoni, etc	-17.064.892	-13,7	2,8
Usos	Cotitzacions socials netes	-27.590.262	-22,1	-4,0
Usos	Altres transferències corrents	-9.084.570	-7,3	-3,7
Renda familiar disponible bruta		124.577.036	100,0	-2,5

Font: INE.

Evolució de la RFDB i de la RFDB per habitant a les comarques

De les 41 comarques catalanes, només dues van augmentar la RFDB del conjunt dels seus habitants entre el 2011 i el 2012: la Segarra (0,1%) i Aran (2,5%). La comarca on més cau la RFDB és la Ribera d'Ebre (-5,5%). L'Alta Ribagorça també presenta un registre a la baixa de la RFDB de -5,4%, seguida de l'Alt Camp (-4,8%), el Pla d'Urgell (-4,4%) i el Baix Ebre (-4,1%).

En termes de població, la RFDB va augmentar el 2012 només en cinc comarques: l'Alt Urgell (0,2%), el Pallars Jussà (0,9%), la Segarra (0,6%), la Terra Alta (1,1%) i Aran (3,3%). Les contraccions més elevades es van produir a l'Alt Camp (d'un 4,6%), la Ribera d'Ebre (d'un 4,5%) i el Pla de l'Urgell (d'un 4%).

Principals magnituds comarcals en relació amb la mitjana de Catalunya

La distribució de la RFDB en el territori segueix d'aprop la distribució demogràfica. Així, els habitants del Barcelonès concentren el 32,9% de la RFDB total de Catalunya, els del Vallès Occidental el 12,2% i els del Baix Llobregat l'11%. A l'extrem inferior, la Terra Alta, Aran, el Priorat, el Pallars Sobirà i l'Alta Ribagorça concentren, cadascuna, el 0,1% de la RFDB del total de Catalunya.

Hi ha només quatre comarques on el pes de la RFDB supera el dels seus habitants, cosa que situa la RFDB per habitant d'aquestes comarques per sobre de la mitjana de Catalunya. La que presenta un índex relatiu més elevat respecte d'aquesta mitjana és el Barcelonès, on la posició és un 10,6% més elevada. La segueix la comarca del Baix Llobregat (un 3,4% per sobre de la mitjana), el Vallès Occidental (un 1,9% per sobre de la mitjana) i el Ripollès (un 0,7% per sobre de la mitjana). A l'extrem contrari es troba el Montsià on la RFDB per habitant equival al 71,6% de la mitjana catalana, el Baix Ebre (un 75,8% de la mitjana), l'Alt Empordà (un 81,7%) i l'Alt Urgell (un 82,1%).

A nivell municipal (entre els municipis de més de 5000 habitants o capitals de comarca), destaca Teià, amb una renda per habitant que se situa un 29,5% per sobre de la mitjana catalana. En segon lloc hi ha Sant Cugat del Vallès, amb un valor indexat respecte la mitjana catalana de 126, i en tercer lloc Sant Quirze del Vallès (121,6). En canvi, Ulldecona, l'Ametlla de Mar i Lloret de Mar són els municipis amb menys renda per habitant (62,9%, 63% i 63,9% de la mitjana de Catalunya, respectivament).

Entre els canvis de posició experimentats el 2012 destaca Aran, que l'any 2011 presentava un valor indexat respecte la mitjana catalana de la RFDB per habitant de 88,4 i l'any 2012 va créixer 5,1 punts percentuals, fins a un índex equivalent al 93,5% de la mitjana de Catalunya. També van tenir un creixement significatiu el Pallars Jussà, que va passar d'un índex de 87,4 el 2011 a 90,2 el 2012 (2,8 punts d'augment) i la Terra Alta, amb un creixement de la mateixa magnitud. Els principals retrocessos tenen lloc a l'Alt Camp i a la Ribera d'Ebre, amb un descens de la RFDB indexada de 2,2 punts percentuals. El Pla d'Urgell també va experimentar un descens destacat entre el 2011 i el 2012, d'1,6 punts.

Renda familiar disponible bruta (RFDB). Base 2010

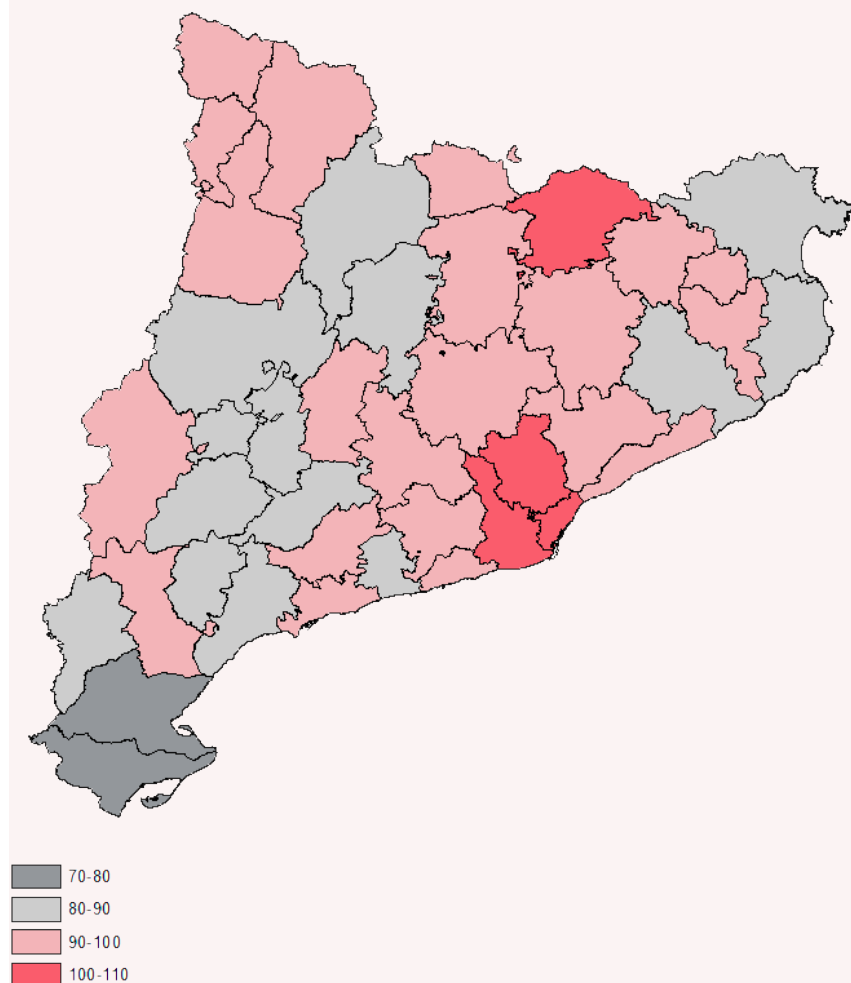
Comarca	% de variació 2012		Catalunya =100	
	RFDB comarcal	RFDB per habitant	RFDB per habitant. 2011	RFDB per habitant. 2012
Alt Camp	-4,8	-4,6	92,4	90,3
Alt Empordà	-2,6	-2,5	81,9	81,7
Alt Penedès	-3,1	-3,2	100,0	99,0
Alt Urgell	-1,3	0,2	80,1	82,1
Alta Ribagorça	-5,4	-3,1	99,3	98,4
Anoia	-2,2	-2,0	90,3	90,6
Aran	2,5	3,3	88,4	93,5
Bages	-3,3	-2,9	95,5	94,9
Baix Camp	-3,5	-3,6	89,1	87,9
Baix Ebre	-4,1	-3,2	76,6	75,8
Baix Empordà	-3,2	-3,0	87,0	86,4
Baix Llobregat	-2,3	-2,3	103,2	103,2
Baix Penedès	-2,9	-2,9	85,3	84,8
Barcelonès	-2,2	-1,6	109,9	110,6
Berguedà	-2,0	-0,7	91,6	93,0
Cerdanya	-2,2	-1,9	96,3	96,7
Conca de Barberà	-2,1	-1,3	88,7	89,5
Garraf	-3,3	-3,2	97,9	97,0
Garrigues	-2,0	-1,3	85,6	86,5
Garrotxa	-3,5	-3,3	96,2	95,2
Gironès	-2,6	-2,6	97,7	97,3
Maresme	-2,5	-2,5	99,8	99,6
Montsià	-3,0	-2,5	71,7	71,6
Noguera	-3,2	-2,5	85,0	84,8
Osona	-0,7	-0,6	94,8	96,4
Pallars Jussà	-0,5	0,9	87,4	90,2
Pallars Sobirà	-3,2	-2,0	93,3	93,6
Pla d'Urgell	-4,4	-4,0	88,9	87,3
Pla de l'Estany	-2,6	-3,1	99,5	98,7
Priorat	-3,0	-1,6	87,3	87,9
Ribera d'Ebre	-5,5	-4,5	96,0	93,7
Ripollès	-1,7	-0,9	99,3	100,7
Segarra	0,1	0,6	88,9	91,5
Segrià	-2,3	-2,3	90,1	90,0
Selva	-3,0	-2,7	83,8	83,4
Solsonès	-2,1	-1,3	85,6	86,5
Tarragonès	-2,6	-2,7	92,9	92,5
Terra Alta	-0,3	1,1	79,8	82,6
Urgell	-1,9	-1,0	83,4	84,5
Vallès Occidental	-2,7	-3,0	102,6	101,9
Vallès Oriental	-2,4	-2,7	99,3	98,9
Catalunya	-2,5	-2,3	100,0	100,0

Font: Idescat.

Pel que fa al pes dels components de la RFDB, hi ha notables diferències entre comarques. El Gironès és la comarca on la remuneració dels assalariats té més pes en el conjunt de la RFDB (86,6%, l'any 2012), gairebé el doble que a la Terra Alta (45,4%). Per contra, la Terra Alta és la comarca on l'excedent brut d'explotació hi té un pes relatiu més important (51,6%), més del doble del Bages (25,3%). Pel que fa a les prestacions socials, al Berguedà és on tenen un paper relatiu més alt (38,1% de la RFDB), i a Aran és on el paper és inferior (17%).

En quant als usos, destaca el Segrià, on les cotitzacions socials representen el 24,1% de la RFDB, en contraposició a la Cerdanya, que és la comarca on les cotitzacions socials tenen un pes relatiu menor (19,7%). En el cas dels impostos, al Barcelonès és on tenen un pes major sobre la RFDB (16,5%), justament al contrari del que passa amb la Terra Alta (7,1% de la RFDB).

Renda familiar disponible bruta per habitant de les comarques catalanes. Any 2012. Índex Catalunya=100.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

Renda familiar disponible bruta. Any 2012.

% de cada component sobre la RFDB.

	Recursos (%)			Usos (%)	
	Remuneració d'assalariats	Excedent brut d'explotació	Prestacions socials	Cotitzacions socials	Impostos
Alt Camp	76,2	28,6	29,3	-22,7	-11,4
Alt Empordà	76,7	32,7	26,1	-21,6	-13,8
Alt Penedès	82,0	27,9	26,6	-23,8	-12,7
Alt Urgell	67,3	37,5	28,0	-21,8	-11,0
Alta Ribagorça	70,2	41,1	22,0	-22,4	-11,0
Anoia	77,9	27,5	30,1	-23,3	-12,2
Aran	85,0	36,6	17,0	-23,2	-15,4
Bages	77,9	25,3	33,0	-23,4	-12,8
Baix Camp	82,1	27,4	27,2	-23,3	-13,3
Baix Ebre	69,3	31,6	34,1	-23,5	-11,5
Baix Empordà	73,8	34,1	27,0	-21,1	-13,9
Baix Llobregat	83,7	27,9	25,4	-23,2	-13,7
Baix Penedès	71,9	32,9	30,2	-21,8	-13,2
Barcelonès	82,1	28,4	29,5	-23,5	-16,5
Berguedà	65,8	29,9	38,1	-22,9	-10,9
Cerdanya	71,8	42,5	17,6	-19,7	-12,3
Conca de Barberí	71,9	31,8	30,4	-23,2	-10,8
Garraf	82,2	31,4	26,2	-24,0	-15,8
Garrigues	56,9	43,9	30,6	-22,6	-8,8
Garrotxa	78,4	26,0	30,9	-23,0	-12,3
Gironès	86,6	25,7	25,1	-23,5	-13,9
Maresme	80,2	31,9	26,1	-23,4	-14,7
Montsià	64,3	35,1	33,7	-22,6	-10,5
Noguera	63,2	39,7	29,0	-22,2	-9,7
Osona	79,1	28,4	29,1	-23,9	-12,7
Pallars Jussà	64,7	38,0	31,9	-23,3	-11,4
Pallars Sobirà	64,5	44,8	21,7	-21,5	-9,6
Pla d'Urgell	73,4	34,6	25,7	-22,9	-10,7
Pla de l'Estany	84,1	28,0	23,3	-22,7	-12,7
Priorat	59,7	40,9	29,9	-21,7	-8,7
Ribera d'Ebre	75,7	29,2	29,7	-22,6	-12,0
Ripollès	71,5	28,3	33,6	-21,8	-11,7
Segarra	78,1	30,6	23,7	-22,2	-10,1
Segrià	79,2	30,6	27,2	-24,1	-12,9
Selva	76,6	28,7	27,2	-21,2	-11,3
Solsonès	70,6	36,8	27,2	-23,6	-11,1
Tarragonès	85,5	26,2	25,9	-23,5	-14,1
Terra Alta	45,4	51,6	33,5	-23,4	-7,1
Urgell	72,6	32,9	29,5	-23,8	-11,3
Vallès Occidenta	84,2	27,9	25,7	-23,5	-14,2
Vallès Oriental	81,3	29,8	25,5	-23,5	-13,1
Catalunya	81,0	29,0	27,7	-23,3	-14,4

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Idescat.